THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAY 24 1948
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newsp... established in 1886 by J. J. Paukstis. Published we... venue, Brooklyn 11, N. Y. Juozas Tysliava, Editor ... as second Class Matter October 23, 1907 at th... yn, N. Y. under the Act of March 3, 1879. Sub... rates: United States and possessions $4.00 a year, Canada $4.50, other countries $5.50. Advertising rates on application. Telephone: EVergreen 4.0862.

New York Public Library 476 Fifth Ave.

LXII METAI 21 N. BROOKLYN, NEW YORK PENKTADIENIS, 1948 M. GEGUŽĖS - MAY 21 KAINA 10 CENTŲ

DABAR

— Izraelio valstybė
Pavyzdys kitiems
Bandymai Pacifike
"Native Americans"

JUOZAS TYSLIAVA

Du tūkstančius metų klaidžioję po platųjį pasaulį, Izraelio ainiai, pagaliau, jaučia, kad tiems jų klaidžiojimams ateina galas.

"...ne Jokūbu, bet Izraeliu dabar būsi vadinamas, nes tu su Dievu ir žmonėmis ėmeisi ir viršų gavai."

Taip kalbėjo Dievo kareivis (angelas) ėmęsis su Jokūbu, kuris su savo žmonomis, vaikais ir galvijais ruošėsi keltis per Jaboko upę.

Taigi, tokia yra bibliškoji Izraelio ("kovojančio su Dievu") vardo kilmė — Izraelio, kuriuo žydai pavadino savo valstybę Palestinoje.

Dabar, kai "į vakarus nuo Jordano upės" Izraelio ainiai vėl kovoja dėl tos žemės, "kurioje pienas ir medus trykšta", iš tikrųjų verta pasklaidyti Biblijos lakštus —

"...Izraelio vaikai keliavo keturiasdešimts metų tyruose, kol visi iš Egipto išėję kareiviai išmirė... Jie neklausė Viešpaties balso... Viešpats jiems sakė, kad jie nematys tos žemės, kurią Viešpats jų tėvams yra žadėjęs..."

Koks pasakiškas — tas žydų tautos kelias į laisvę!

Galite neapkęsti žydo, kuris, kovodamas dėl savo buities, įkyriai jums lys į akis ir siūlys savo prekę.

Bet jūs negalite negerbti tautos, kuri išlaikė savo tautinį bei kultūrinį veidą, nežiūrint to, kad ji ištisus tūkstančius metų — pradedant Egipto faraonais ir baigiant Vokietijos naciais — buvo persekiojama, skriaudžiama ir net naikinama.

Ar nemanote, kad tai yra pavyzdys ir mūsų tautai, kurios gyvybei šiandien itin gresia pavojus?

Dabar kyla klausimas, ar naujai įsikūrusi Izraelio valstybė, kurią jau pripažino Amerika, Guatemala ir Sovietų Rusija, pajėgs atsilaikyti?

Kitais žodžiais, ar žydų Dovydas įveiks arabų Galijotą?

Reikia tikėtis, kad Jungtinės Tautos, kurios jau seniai domisi Palestinos klausimu, panaudos visą turimą savo prestižą arabams suvaldyti.

Bent mes, kuriems laikinai išplėšta Vasario Šešioliktoji, nuoširdžiai linkime žydams amžinai džiaugtis savo Gegužės Penkioliktąja.

Iš Washingtono, tiesiog iš Baltųjų Rūmų, pranešama, kad Pacifike išbandyta trys nauji atominiai pabūklai.

Taigi, trys **pabūklai,** ne bombos, ir jų stebėti šį kartą niekam iš pašalinių nebuvo leista.

Kalbama, kad tuo metu, kai Sovietų Rusijos mokslininkai dar tik suka galvas, kaip pasigaminti atominę bombą, tai amerikiečiai šia kryptimi jau toli, toli yra nuėję.

Neveltui Amerikos mokslininkai kalba, kad, atominės energijos dėka, netrukus būsią galima nuskristi į kitas planetas...

Tuo tarpu, kai ateiviai švenčia "I Am An American Day", tai indėnai vis dar skursta rezervacijose.

Kodėl šie "native Americans" gali būti geri kareiviai, bet negali būti savarankiški piliečiai?

Tik pernai metais federalinei valdžiai indėnai kaštavo 43,975,000 dolerių.

Nenuostabu, kad nuo 1824 metų, kai tik buvo įsteigtas vadinamas Indėnų Biuras, pakartotinai klausiama:

"Why should the native Americans be the one race officially segregated?"

CARŲ KELIAIS Į KOMUNIZMĄ

(Mūsų specialaus korespondento Paryžiuje)

Paryžius, gegužės viduris. Didelė rusų tauta nuo amžių paskendusi tamsume ir begalinėse stepėse nuolat grąsino ir tebegrąsina ramioms ir taikingoms kaimyninėms tautoms. Ji nuolat siekia tautas pavergti ir "sugromuliuoti', t. y. pavergtas tautas išnaikinti, ištremti. Taip buvo carų laikais, taip yra ir dabar. Carai tiesiog garbinte išgarbino rusiškąjį imperijalizmą ir nuo Petro Didžiojo laikų rusai virto Europos pabaisa. Jie visomis keturiomis smaugė tautas, padarė iš Rusijos "tautų kalėjimą", grasina Europai ir visam pasauliui. Ruso makaulėje tiesiog netelpa mintis, kad ir kitos tautos nori laisvai gyventi ir kurti savo kultūrą. Jau pusantro šimto metų, kaip sužlugo Napoleono galybė. Anuometinės Europos Sąjungos sekretorius Fridrich von Genz su dideliu rūpesčiu pasakė, kad su Napoleono pabaiga prasideda baisioji rusų imperijalizmo gadynė.

Taikos "apaštalai"

Bolševikai pravedė savo revoliuciją šūkiais: "Už tautų išsilaisvinimą!" "Už taiką", "Už lygybę - brolybę"... Apdujusi ir nuvargusi rusų tauta patikėjo saujelei bolševikų ir padėjo išpiauti galvojančias rusų galvas, išžudyti milijonus nekaltų žmonių. Tuometinė Europa stebėjo šias negirdėto masto žudynes ir... nesipriešino. Revoliucija pasibaigia ir Leninas galėjo ramiai pasakyti, kad ją bolševikai laimėjo tik Europos klaidų dėka... Po to 25 metus bolševikai visomis triūbomis triūbijo, kad jie nori tik taikos ir ramybės! Tuo tarpu viduje sukaustė milijonus žmonių ir prirakino juos prie staklių ir mašinų ginklams kalti. Užsimūrijo geležine siena, nieko neįsileido ir neišleido, apleido pasaulį "taikos dūmais", o po jų priedanga išugdė negirdėtą Rusijos istorijoje karinę galybę. Rooseveltas dar paglostė, pridėjo milijardus. Baigiantis antram pasauliniam karui bolševikai iš karo eina kuone vieninteliai laimėtojai. Ragus kiaulė įgavo didelius ir visas svietas nusigando.

Anglai raminasi

Taikos "apaštalai" šiandien grąsina visam pasauliui, kaip anais gerais laikais "prie caro." Tik įžūlumas dar piktesnis, tonas aukštesnis, priemonės baisesnės. Nusigando Europa. Ne juokais ir amerikonai susirūpino. Anglai ir šį kartą ištraukia iš kišenės senas evangelijas ir skaito: "Prieš šimtą metų lordas Palmerstonas, geriausias anų laikų Rusijos klausimų žinovas, rašė, kad mes (anglai) ir rusai dar vis esame kaip ir visada toje pačioje padėtyje— mes neapkenčiame vieni kitų, mes koliojamės, bet nė viens nenorime karo. Rusai visada veržiasi tiek toli ir taip greitai, kiek jiems tai įmanoma be karo. Bet jeigu rusai įsitikina, kad tolimesnis veržimasis privestų prie ginkluoto konflikto, jie nusileidžia."

Ar netiesa? — sako anglai. Nenusileidom Italijoje, ir rusai nieko nedaro. Džiaugiasi anglai, kad padėtis atslūgo. Tesipliekia žydai su arabais, Palestina nuo Londono juk toli. Ir Amerikoje "džiaugsmas", ir visame laisvame pasaulyje. Biržose mažiau nervingumo, bizniai gerėja... Kažkoks laikraštpalaikis paleidžia pletkus, girdi, Molotovas nemalonėje! Stalinas noris taikos ir Molotovą už jo kurstymus prie karo eiti atleisiąs iš pareigų... Dar kiti sako, Stalinas "blogai" informuojamas apie gerus demokratijos norus ir tikrąsias jų jėgas. Išgąsdinti norvegai ir Nobelio taikos premiją projektuoja Stalinui į sterblę nusviesti... Tegyvuoja nors ir šluba taika!

Taikos "apaštalai" paraduoja

Šitoje marmalynėje kaip laidotuvių varpai nuaidi pranešimai iš Maskvos apie Gegužės Pirmosios paradą. Pats "tėtušis" paradą priėmė, užsikoręs ant Lenino mauzoliejaus. Prie šaltų mūrų prisiglaudę užsienio diplomatai matė milžiniškus tankus, baisius bombonešius, keturių traktorių, traukiamas armotas, šimtus tūkstančių gerai ginkluotų "krasnaarmeicų". Be to, net penkias valandas pro šalį slinko raudonuose plakatuose (primena kraują) paskendusi vergų minia... Sako tuomi "tėtušis" rodęs savo galybę. Maskva dar nematė iki šiol tokio milžiniško karinio parado, jis net pralenkė hitlerinius!

Iš mauzoliejaus reikia išgirsti Lenino juoką! Suktas ir gudrus bolševikų vadas išjuokė demokratus už aklumą ir klaidas! Ko dabar Leninas negali pasakyti, tinka šį pareiga Stalino dešinei rankai, Rumunijos "ministrui" Anna Pauker.

Ši sena komunistė ir žiaurumais igarsėjusi "moterėlė" dėstė kartą vienam amerikonui žurnalistui: "Štai šitas taškas popieriuje pažymi tašką, kurioje yra komunistų partija, o tas antrasis taškas reiškia komunizmą, į kurį einame. Kai partija tarp dviejų taškų esančioje tiesiojoje sutinka kliūtį, ji paprastų paprasčiausiai kliūtį apeina, o po to sugrįžta į tikrąją tiesiąją. Norėdami išlošti 1939-1945 metų karą, iš tiesios linijos buvome išėję. Matydami ant kelio naujas kliūtis, vėl lenkiamės. Bet galutinis tikslas, kaip ir buvęs, tebėra komunizmas"(!)

Gaila galvų, tikinčių į Stalino taikos "troškimus."

Z. Gajus.

Žydai ruošiasi į Palestiną

Berlyne ir kituose Vokietijos miestuose, kur yra žydų tremtinių stovyklos, ryšium su Izraelio valstybės įsteigimu, įvyko didelės iškilmės ir demonstracijos. Berlyne įvykusiose iškilmėse, žydams tremtiniams buvo pasakyta, kad emigracija į Palestiną veikiausiai prasidės tik po poros savaičių, kada bus nugalėtos trys kliūtys: gauta tam tikslui pinigų, gautas leidimas žydus gabenti tranzitu per Italiją ir Prancūziją ir gauti laivai be kitos transporto priemonės.

ĮSTEIGTA ŽYDŲ VALSTYBĖ

Pereitą savaitę, anglams pasitraukus iš Palestinos, vietiniai zionistai tuojau sušaukė steigiamąjį suvažiavimą ir paskelbė naują nepriklausomą žydų valstybę Palestinoje — Izraelį. Tuojau sudaryta laikina vyriausybė, karo vadovybė ir išrinkta Valstybės Taryba, kurios pirmininku pakviestas dr. Chaim Weizmann, šiuo metu žydų reikalais besilankąs New Yorke. Šiuo atveju Valstybės Tarybos pirmininko vieta prilygsta valstybės prezidento pareigoms, tokiu atveju dr. Chaim Weizmann tikrenybėje yra pirmasis žydų valstybės — Izraelio — prezidentas.

Tuo tarpu, kai naujoji žydų valstybė kūrimosi stadijoje, Egipto ir kitų arabų valstybių kariuomenės pradėjo Izraelį pulti iš visų pusių. Tel Aviv miestas ir uostas arabų lėktuvų bombarduojamas nuolatos. Jeruzalė paskutiniu laiku buvo beveik atskirta nuo Tel Aviv. Iš vėliausių pranešimų matyti, kad kovos tarp arabų ir gerai organizuotų žydų dalinių eina visuose frontuose ir kautynių tempas laipsniškai didėja. Žydų pranešimuose skelbiama, kad paskutinio Tel Aviv bombardavimo metu du Egipto karo lėktuvai b u v ę nušauti, vieno lėktuvo įgula paimta į nelaisvę. Nežiūrint dažnų bombardavimų, Tel Avive, kaip praneša žydų agentūra, gyvenimas eina, palyginti, normalėmis vėžėmis.

New Yorke, naujosios žydų valstybės įkūrimo proga, surengtos didžiulės iškilmės Madison Square Gardens arenoje, kur dalyvavo žydų visuomenė ir kai kurie Amerikos visuomenininkai.

Tuo tarpu Washingtone kai kurie valstybininkai ragina Amerikos vyriausybę atšaukti embargo ir leisti naujai žydų valstybei čia pirkti ginklų ir amunicijos savo krašto gynimo reikalams.

E. Epsteinas, pirmasis žydų valstybės pasiuntinys Washingtone, tuojau išleido atsišaukimą į Amerikos finansininkus, ragindamas juos investuoti savo kapitalą Izraelyje, kur, kaip jis sako, yra daugybė gerų progų bizniui ir pramonei.

ŠVEDŲ LAIKRAŠTIS APIE PABALTIJĮ

Švedų Stockholms Tidningen įsidėjo platesnį pranešimą apie šiandieninę padėtį bolševikų okupuotose Pabaltijo valstybėse.

Laikraštis rašo, kad pabaltiečiai Sov. Rusijos įjungtose valstybėse turi kasdien dirbti po 10-12 valandų, neišskiriant nei sekmadienių. Tai, matyt, daroma, dėl to, kad sovietų penkių metų planą norima paversti ketverių metų planu. Atostogos panaikintos. Vienintelės šventės — sausio 1 d., gegužės pirmoji ir lapkričio 7-8 d. Algos mažos, maisto produktai nepaprastai brangūs. Tiktai butai yra pigūs, žinoma, jei pasiseka gauti.

Dėl karo sunaikinimų ir naujai privažiavusių gyventojų iš Sov. Rusijos viešpatauja didžiulė butų stoka. Kiekvienam piliečiui leidžiama turėti 9 kvadratinių metrų plotą. Didesnius kambarius labai dažnai paskirsto visiškai svetimiems žmonėms. Vietoj sienų yra užuolaidos, kartonas arba niekas.

Užsienio laikraščiai skaityti draudžiama. Pravdoj, Izvestijose pagrindinėse skiltyse rašoma netgi estiškai, latviškai ir lietuviškai. Nauji pašto ženklai išleidžiami su Pabaltijo įžymybėmis. Naujųjų Metų proga latviai, pasigerindami, draugui Stalinui pasiuntė sidabrinę taurę. Pabaltijo kraštuose veikia 53 ministerijos. O netrukus Lietuvoje žadama įsteigti ir viešbučių ministerija.

Sov. Rusija iš Lietuvos ir Latvijos eksportuoja medį, linus, odą ir maisto produktus. Todėl tuose kraštuose jaučiamas tų prekių trūkumai, o vietoj malkų vis labiau imama vartoti durpės. Akmens anglis tevartojama tik pramonei.

Stebės Amerikos prezidento rinkimus

Amerikos pasiuntinybė Varšuvoje šiomis dienomis paskelbė, kad Lenkijos socialistų dienraščio redaktorius G. Jaszunski yra gavęs Amerikos vyriausybės leidimą vykti į **Jungtines Amerikos Valstybes stebėti prezidento rinkimus šį rudenį.**

Visoje Amerikoje paskutiniu laiku renkami parašai, reikalaujant grąžinti gen. MacArthurą iš Japonijos į Ameriką.

Transjordanijos karalius Abdullah (viduryje) kalbasi su Palestinos arabų delegacija. Dabar Abdullah vadovauja jungtinei arabų valstybių kariuomenei, įsiveržusiai į Palestiną iš trijų pusių.

SLAPTAI IŠMĖGINO TRIS NAUJUS ATOMINIUS GINKLUS PACIFIKE

Šiomis dienomis specialios karinės ekspedicijos Pacifike išmėgino tris naujus atominius ginklus, kurie, Trumano žodžiais, daug kartų pajėgesni, negu iki šiol išbandytos atominės bombos. Šie slaptieji bandymai įvyko Eniwetok salos apylinkėje, Marshallo salyne. Kokie buvo daromi bandymai, prezidentas ir kiti Atominės Komisijos nariai nieko nesakė, pareikšta tik tiek, kad visi trys bandymai "pilnai pavyko" ir "rezultatai buvo labai geri."

Šitas prezidento pranešimas susilaukė įvairių spėliojimų Washingtone ir kitur. Vieni mano, kad išrastos naujos, lengvesnės atominės bombos, kurias gali pakelti ir mažieji karo lėktuvai, kiti — kad išrasti nauji, visai iki šiol nežinomi atominiai ginklai, daug stipresni ir pavojingesni, negu pirmoji atominė bomba.

Ta proga pranešama, kad prezidentas Trumanas įsakęs, neatidėliojant, tęsti naujų atominių ginklų tobulinimo darbą.

DAUGUMA SENATORIŲ SUTINKA ĮLEISTI 200,000 TREMTINIŲ

Tame skaičiuje, lietuvių būtų 10,000

Šiomis dienomis spaudos atstovai apklausinėjo Senato narius DP įsileidimo įstatymo klausimu ir t.t. Iš apklausinėtų senatorių 55 pasisakė už įsileidimą į Jungtines Amerikos Valstybes 200,000 tremtinių — nacizmo ir komunizmo aukų.

To įstatymo projekto rėmėjai teigia, kad tremtinių įsileidimo reikalas netrukus bus svarstomas Senate — tuojau po potvynių kontrolės įstatymo svarstymo, kuris, manoma, bus baigtas šią ar kitą savaitę. Tokiu būdu, tremtinių įsileidimo įstatymas veikiausiai bus Senato darbotvarkėje nevėliau ateinančios savaitės pabaigos.

Senato įstatymo projekte originaliai buvo numatoma įsileisti 100,000 tremtinių dviejų metų laikotarpyje, bet vėliausiu laiku didelė senatorių dalis pasisakė už 200,000 įsileidimą per tą patį laikotarpį. Be to, originaliame įstatymo projekte buvo įvairių sąlygų ir kliūčių tremtinių įvažiavimui į šį kraštą, kaip dabar girdėti, dauguma tų kliūčių panaikinta, ar bent už jų panaikinimą dauguma senatorių pasisako aiškiai.

Atstovų Rūmų teisinė komisija jau kurį laiką pritaria įstatymo projektui įsileisti į Jungtines Amerikos Valstybes bent 200,000 tremtinių, bet iki šiol republikonų vadovybė Atstovų Rūmuose vengė atvirai pasireikšti ir leisti šį projektą svarstyti.

Prezidentas Trumanas jau senai prašė Kongresą priimti įstatymą, kuriuo galima būtų dalį tremtinių Europoje išgelbėti iš dabartinės padėties, vargo ir netikrovės.

Tremtinių imigracija į Ameriką suinteresuoti sluoksniai neabejoja, kad toks įstatymas, vienoje ar kitoje formoje, bus priimtas iki gegužės mėn. pabaigos, o vėliausiai, iki birželio vidurio, jeigu, žinoma, neatsiras naujų ir nenumatytų kliūčių. Tos pačios įstaigos dabar daro žygių ir rūpinasi surasti būsimiems imigrantams gyvenamas vietas, darbus ir, reikalui esant, pagalbą.

Jeigu Kongresas priims įstatymą įsileisti 200,000 tremtinių per du metus, tai galima tikėtis, kad per tą laiką į Ameriką atvyks nemažiau 10,000 lietuvių kuriems reikės butų, darbų ir įvairios pagalbos.

TAUTININKŲ VEIKĖJAI NUTARĖ SUDARYTI BENDRĄ SAVO SROVĖS ORGANIZACIJĄ

Vienybė yra gavusi tokio turinio pranešimą:

Gegužės 15-16 d. Tabor Farmoje, Mich., įvyko Lietuvai Vaduoti Sąjungos, Amerikos Lietuvių Misijos ir Amerikos Lietuvių Tautininkų Centro veikėjų pasitarimas.

Jame buvo pripažinta, kad šių organizacijų dalyviai turi vienodas pažiūras į bendrus tautinius bei Amerikos lietuvių visuomeniškus reikalus ir jie drauge su tokių pačių pažiūrų Amerikos lietuviais, neįsitraukusiais į šias organizacijas, sudaro vieną Amerikos lietuvių srovę, neoficialiai vadinamą tautininkų srovės vardu.

Taip pat buvo pripažinta, kad esamos šios srovės organizacijos, vienos yra tik vietinės, kitos — apima tik dalį visuomeniško veikimo tikslų, būdamos skirtos vien tik Lietuvos išlaisvinimo akcijos reikalams. Be to, organizacijų dauguma sudaro darbą kliudančių nepatogumų.

Todėl prieita išvados, kad turi būti sudaryta viena bendra šios srovės organizacija, apimanti visus jos visuomeniškus interesus ir visas lietuvių kolonijas.

Tuo tikslu yra sudaryta organizacinė komisija su nuolatiniu sekretarijatu.

Komisija sudaryta iš šių asmenų: J. Bačiūno, P. J. Žiūrio, A. Olio, V. Abraičio, A. Trečioko, J. Ginkaus, Nasvyčio, P. Linkaus ir V. Rastenio. Komisijos pirmininku išrinktas A. Olis, iždininku — J. Bačiūnas, sekretorium — V. Rastenis.

Numatoma, kad dėl šito sumanymo bus pasitarta su visais šios srovės veikime veikliau pasireiškusiais asmenimis ir su jais bendradarbiaujant bus parengtas bendras šios srovės seimas.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS ATSAKYMAS

Gegužės 13 d. Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas pranešė tautininkų srovės organizacijų atstovams, kad Taryba jau yra nutarusi atsiklausti atskirų srovių vadovybių, ar jos sutinka su ketvirtosios srovės įėjimu į Amerikos Lietuvių Tarybą. Sako, katalikų srovė jau pasisakiusi (spėjama, kad teigiamai), o sandariečiai ir socialistai dar ne. Kai jie pasisakysią, tada Taryba jau galutinai svarstysianti šį klausimą.

Amerikos Lietuvių Savaitė

PASIMATYMAI BUVUSIOJE AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

Rašo VINCAS RASTENIS

(Tęsinys)

UŽ VIDURIO KELIĄ

Dr. P. Vileišis yra vienas iš tų pavyzdžių, kuriais galima lengvai atremti priekaištus, kad "tie žmonės iš Lietuvos—mokyti baltarankiai, darbo bijo." Septynetas metų, kaip jis čia. Baigęs aukštąjį mokslą daktaro laipsniu, dirbęs tik diplomatinėje tarnyboje, taigi tikras "baltarankis". Ir vis dėlto porą pirmųjų metų dirbo patį sunkiausį darbą, kurį laiką net dvigubai, kol "susimedžiojo tiek dolerių, kad galėtų pradėti savarankiškai verstis.

Šiandien jis veda Real Estate biznį ir yra jau tarp tų, kuriuos laiko "prasimušusiais". Dalyvavo jis ir visuomeniniame darbe, buvo net Waterbury A. L. Tarybos pirmininkas, daug kur visuomeniniais reikalais važinėjęs, kalbėjęs... Dabar vėl kiek pasitraukęs, nors, atrodo, savo verslines keliones prie progos sujungia ir su visuomeniškais reikalais.

Jo patyrimu, net ir paties visuomeniškojo darbo labui kiekvienam visų pirma susirūpinti nors kiek sustiprinti savo ekonominę būklę, prieiti prie kokio nors savarankaus verslo. O kelias į tai pirma per įtemptą kad ir nesavarankų darbą. Esą, jei per daug pasinersi į visuomeniška darbą, kuris neatlyginamas, arba jei ir atlyginamas, tai nepakankamai, — greit pasijusi esąs visais atžvilgiais pavergėlis ir pasijusi, kad nei visuomeniškiems reikalams nieko vertesnio negali padaryti...

O susidarius stipresnį materialinį pagrindą, galima daug lengviau pasirinkti pagal savo palinkimą ir tinkamumą **vidurio kelią** tarp visuomeniškų pareigų ir savo pragyvenimo, kad nei viena pusė nebūtų per daug nuskriausta. Kai daugiau uždirbu, tai daugiau galiu ir kitiems padėti arba spaudą ar kitus visuomeniškus reikalus paremti. Daugiau darbais įsileisti į visuomeniškus reikalus, kukliau turėsi gyventi, bet į vieną kurį kraštutinumą nepatartina leistis, nebus iš to naudos.

Nežinia, ar kiekvienam gali sektis gerai surasti tokį vidurio kelią, bet faktas, kad dr. P. Vileišis atrodo jį tinkamai apčiuopęs: ir ekonomiškai neblogai laikosi ir drauge yra visuomeniškų reikalų vienas iš didžiausių vietos rėmėjų, ne tik pinigais, bet ir dalyvavimu bei darbais.

LIETUVIŲ KLUBAI

Waterbury yra du lietuvių klubai. Nors jie turi savo gana skambius vardus, bet žmonės juos vadina pagal jų namų numerius: 103 ir 48.

Pirmasis iš jų vadinasi Piliečių Klubu. Apie jį kalba, kad jis "raudonas". Nors narių yra ir ne "bimbininkų." Pavyzdžiui, **J. Žemantauskas,** irgi vienas iš seniausių Waterburio gyventojų, Vienybės ir Dirvos agentas, sakosi esąs jau seniausias to klubo narys. Sako:

— Mane jau dabar sąraše visada pirmuoju rašo. Visi ankščiau už mane įstoję jau išmirė. Tik aš nebenueinu. Sumoku metinį mokestį ir vis-kas. Nežinau, kas ten darosi...

Antrasis vadinasi Nepriklausomas Politinis... Čia jau susibūrę tik "nepriklausomybininkai' ir šis klubas yra vienas iš vietinių šulų Lietuvos reikalų rėmime. Jis yra A. L. Tarybos nariu ir skiria gana daug pinigų Tarybos darbams remti, arba ir kitiems lietuviškiems reikalams. Turi nemažą salę parengimams. Jo pirmininkas yra **Tamas Matas.**

Kaip jo pavardę sunku atskirti nuo vardo, taip jį patį, sako, sunku atskirai nuo klubo įsivaizduoti. Kai kas juokauja: Klubas negali gyventi be Mato, Matas be klubo!

Tamas Matas čia skaitosi demokratijos šulas, socialistas iki kaulų smegenų. Mielai pasakoja, kaip jis lankėsi Lietuvoje ir kaip tenai gynė demokratiją.

Šiaip jau, sako, Lietuvoje jam gana gerai patikę. Ir ūkio ir kultūros pažanga buvusi didelė. Bet negerai, kad tvarka buvusi nedemokratiška. Bet jis nesivaržęs ir apie tai drąsiai kalbėjęs ten pat, Lietuvoje. Kartą "Metropolio" restorane jis prie stalo su draugais gana garsiai kalbėjęs pasakodamas apie Amerikos demokratiją ir aiškindamas, kaip ji geresnė už Lietuvos tvarką. Nuo kito stalo atėjęs jaunas karininkas ir pradėjęs protestuoti, esą, ką ten ta jūsų demokratija: mes turim savo tvarką ir gyvenam taip, kaip mums čia geriau! Tai T. Matas jam ir atkirtęs:

— O ką tu supranti apie demokratiją! Žinai, New Yorke yra tokia geležinkelio stotis, Grand Central, vadinasi,—tai tu toj stoty paklystum! O Amerikos demokratija yra didesnis dalykas, negu Grand Central stotis. Tai ką tu gali apie Amerikos demokratiją suprasti!

Karininkas neturėjęs ką atsakyti, draugai jį prikalbinę neginčyti ir tuo pasibaigę. Taigi, demokratija tapo 'apginta...

Vėliau galvodamas apie tą pasakojimą prisiminiau pannšų atsitikimą, kada irgi vienas amerikietis lietuvis aiškino, kaip Amerikoje viskas demokratiška ir kaip kiekvienas iš Lietuvos nuvažiavęs be vadovų paklystų miestų ir geležinkelių stočių didybėje. Bet psirodė, kad net ir prie didybių pripratusiems pasitaiko mažose vietose paklysti. Nes po to aiškinimo anas žmogus paklydo... Radviliškio stotyje ir vietoj Kauno nuvažiavo į Rokiškį!

Trys pirmininkai viename asmenyje

Muzikos profesorius, kompozitorius, lietuviškos parapijos vargonininkas ir kelių lietuviškų chorų bei muzikos, šokių vaidybos grupių vadovas **A. J. Aleksis** drauge yra ir trijų didelių organizacijų pirmininkas: Waterburio A. L. Tarybos, A.L.R.K. Federacijos ir BALF'o skyriaus.

Sakytum — diktatorius! Ne, sako jis pats. Pavyzdžiui, Taryboje anksčiau buvo kiti pirmininkai, bet dabar jau stinga kandidatų...

Apie tų organizacijų darbus jų pirmininkas trumpai papasakojo:

— A. L. Taryboje Waterbury dalyvauja 23 organizacijos. 18 iš jų Katalikų Federacijos nariai, penkios kitos: SLA, Sandara, Moterų Apšvietos draugija, Neprikl.Politinis klubas ir Republikonų klubas. Visos jos apima per 4,000 narių, kurių dauguma, žinoma, yra Katalikų Federacijon įeinančių organizacijų nariai. Iki šių metų pradžios Waterburio A. L. Tarybos skyrius įnešė centrui Lietuvos išlaisvinimo akcijai vesti 6,500 dolerių. Šiais metais jau 1,000 dolerių, tai išviso 7,500 dolerių. Žymiausias rėmėjas yra Neprikl. Politinis Klubas, kuris yra įnešęs 700 dolerių. Be to, mes turime dar ir atskirų narių, kuriuos vadiname **šimtininkais,** tai yra, aukojančiais tiems reikalams šimtinėmis, būtent: **kun. J. Valantiejus, Tamas Matas,** (Tarybos vicepirmininkas), **Petras Vileišis, J. Lazauskas, ir V. Ramažas** (ūkininkas, netoli nuo Waterburio).

— BALFo čia yra du skyriai. Centras ragino vienoje vietoje steigti nors ir po kelis skyrius. Tarp abiejų skyrių nėra jokio "trynimosi". Vienoje vietoje gali veikti ir keli toki skyriai atskirai, vietos užtenka ir tuo kaip tik plačiau galima apimti vietos visuomenę. Svarbu, kad to darbo vaisiai eina tam pačiam tikslui. Mūsiškis, t. y., mano pirmininkaujamas skyrius nuo 1944 metų iki šių metų pradžios pinigais BALFo centrui persiuntė 3,500 dolerių. Šiais metais — 746 dolerius.

— Federacijos skyrių sudaro 18 vietinių katalikiškų organizacijų. Tos organizacijos veikia kiekviena savo tikslų ir programos ribose. Federacijos vadovybė šiuo metu daugiausiai užimta bendraisiais lietuviškais reikalais, nes jie dabar yra aktualiausi. Tiesa, šiuo metu yra stengiamasi surinkti kiek lėšų tikslu pagyvinti ir savos programos veiklą.

Į klausimą apie pažiūras į vieningo darbo reikalą Lietuvos išlaisvinimo akcijos srityje, A. P. Aleksis sako:

— **Kai tik viršūnės susikalbės,** tai aš pirmas pats asmeniškai eisiu ir kviesiu Taryboje lig šiol nedalyvaujančias vietines organizacijas dalyvauti bendrame darbe. Bet kol viršūnės vis dar nieko nepasako, tai skaitau, kad organizacinė drausmė reikalauja nuo tokio kvietimo susilaikyti. Manau, kad ir iš kitos pusės kol kas būtų susilaikyta nuo tokio pakvietimo priėmimo, kol viršuje klausimas nesutvarkytas. Žinoma, yra ir pas mus šiek tiek **opozicijos** tai susivienijimo minčiai, bet dauguma, ir aš pats, nuoširdžiai norėtumėm, kad tai įvyktų.

— Visai sutinku su ta mintim, kad naujai į Tarybą įėjusios organizacijos neprivalo nustoti savarankiškumo. Bendrai jos veiktų tik Lietuvos bylos reikaluose. Ir tai, pav., parengimai lėšų sukėlimo ar propagandos tikslais, nebūtinai turi būti daromi tik visų bendrai. Gali būti "įtakos zonų" pasiskirstymas. Nieko negalima pasakyti net ir prieš lenktyniavimą, jeigu jis nėra kitiems to paties darbo trukdymas. Pavyzdys — BALFas, kurio centras ragina vienoje vietoje steigti nors ir po keletą skyrių.

Nežinomas rėmėjas

Kai kas priekaištauja, kad lietuviai per daug mėgsta pasigirti savo dosnumu visuomeniniams reikalams. Sako — duos dolerį ir jau reikalauja, kad visi laikraščiai apie tą įvykį rašytų... Bet yra ir visai kitaip. Pavyzdžiui, sutikau Waterbury vieną biznierių, nematomą pirmose veikėjų eilėse. Teko kiek išsikalbėti apie šeimos džiaugsmus ir skaudžią nelaimę šeimoje, paskui ir bendrai apie lietuvių gyvenimą šiame krašte, apie lietuviškumo ateitį.. Sunku, sako, jaunimą čia išlaikyti taip lietuvišką, kaip mes vyresnieji esame. Bet jeigu susipratimas dar bus palaikomas, o ne apleistas, tai vis ilgiau jis išsilaikys. Jei patys apleisim, žinia, kiti tuo nepasirūpins.

Ta proga užsirašė sau Vienybę ir dar pridėjo penkis kart tiek — 20 dolerių, nes,

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVOS AŽUOLAS AMERIKOJE

ANNAPOLIS, Md. — Prieš dvylika metų Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba pasodino čia atsiųsta iš Lietuvos ąžuolaitį prie Marylando Valstybės Rūmų. Dabar jis jau aukštas, gražus, išsišakojęs, linksmai auga laisvoje Amerikos žemėje. Šis ąžuolas primena tuos laikus, kai Lietuva buvo nepriklausominga valstybė, pripažinta pasaulio šalių, kaipo suverenine respublika. ir tas dienas, kai Marylando Valstybė ištiesė ranką ir pasveikino Lietuvos Valstybę, kaip laisvą šalį.

Staigmena buvo tokia: Marylando senatorius Joseph M. Wyatt 1935 metų legislatūros sesijoje įnešė rezoliuciją, pagal kurią kasmet Vasario 16-toji būtų šioje valstybėje švenčiama, kaip Lietuvos Respublikos Diena. Tą rezoliuciją priėmė Marylando senatas ir atstovų butas. Tų pačių metų gegužės mėnesį gubernatorius Harry W. Nice pasirašė tą rezoliuciją, ir nuo to laiko kasmet gubernatorius privalo proklamacija paskelbti Vasario 16-tą, kaip Lietuvos Respublikos Dieną. Nuo to laiko kasmet šios valstybės gubernatoriai patiekė tokias proklamacijas ir skelbė Lietuvos Nepriklausomybės Dieną.

Tam įvykiui atžymėti, Marylando lietuviai, vadovaujant Baltimorės Lietuvių Draugijų Tarybai, paprašė Lietuvos Pasiuntinybę Washingtone, kad ji gautų iš Lietuvos ąžuolaitį. Pasiuntinybė ąžuolaitį parūpino, ir 1935 metų gegužės mėnesį jis buvo ceremoniališkai pasodintas prie Marylando Valstybės Rūmų, Annapolyje.

Dabar, kasmet, Marylando lietuviai, vadovaujant Draugijų Tarybai, gegužės mėnesį vyksta į Annapolį aplankyti lietuvišką ąžuolą. Tik karo metu, dėl naftos stokos, porą metų tos ceremonijos buvo pertrauktos.

Pernai, po ceremonijų prie ąžuolo, ir Atstovų Bute, gubernatorius W. Preston Lane, Jr., kartu dalyvavęs, visus dalyvius pakvietė į gubernatūrą ir ten maloniai su visais pasižmonėję, parodė rūmus ir aplinkinį gėlyną.

Šįmet Draugijų Taryba rengia žygį į Annapolį sekmadienį, gegužės 23 d. Tą dieną 9:30 v. v. ąžuolo lankytojai susirinks prie Lietuvių Salės, 851 Hollins Street, Baltimorėje, ir vyks į Annapolį pas ąžuolą. Prie ąžuolo ceremonijos įvyks 11 val. ryte, o po to visi žygius į Atstovų Butą, kur bus atitinkama programa. Tai dienai gubernatorius atidavė lietuviams Valstybės Rūmus ir Annapolį.

Sužydo, sužaliavo pavasaris. Margai pasipuošė graži aMrylando žemė. Platus ir tiesus kelias į Annapolį. Trauks ilga linija autobusų ir automobilių. Plėvens Amerikos, Marylando žemė. Platus ir tiesos! Prie Neries ir Nemuno krantų Lietuva pavergta, bet Marylando žemė. Platus ir tielaisva ir nepriklausominga!

Daug marylandiečių lankys Lietuvos ąžuolą. Bet nepadarys klaidos ir pakeleiviai, kurie, lankydami Washingtoną ir kitas vietas, tą dieną ir tuo laiku užsuks į Annapolį aplankyti lietuvišką ąžuolą.

R.

NEW BRITAINO LIETUVIŲ DIENOS

D Kalinauskaitė gavo vietinio W. J. Smith Post V.F.W. Auxiliary skyriaus pagyrimą už geriausį parašymą "Žmonijos teisės" ir "Kelias į pasaulio taiką."

Ji taip pat galės su savo raštais dalyvauti valstybės ir paskui visos šalies (national) konteste. Tuo kontestu veteranų moterų draugija duoda progos merginoms laimėti gražias dovanas šiais metais laimėjo lietuvaitė. Vietiniai lietuviai džiaugiasi jos laimėjimu.

Geg. 8 d. šv. Andriejaus vargonininkė I Degutienė sunkiai susirgo. Paguldyta New Britain General ligoninėje. Linkime greitai pasveikti.

Projektuojama atidaryti lietuvių radijo programą. Dabar vietinė radijo stotis transliuoja prancūzų, italų ir lenkų kalbomis. Kodėl lietuviai negali turėti savo radijo programos?

Kituose miestuose lietuviai filatelistai turi savo organizacijas, norima ir čia sutverti filatelistų draugiją. Tuo reikalu prašau kreiptis į Joną Poškų, 511 Church st.

Povilas Ragauskas, kuris neseniai buvo atvykęs iš Panamos, išvyko savaitei pas seną Vienybės skaitytoją Vaitkevičių, E. Granby, Conn.

Pereitą savaitę H. Jinšanytė (Yinshanis), kuri ruošiasi mokytojos karjerai, buvo išrinkta Conn. mokytojų seminarijos "sporto karaliene.' Ji yra pasižymėjusi daugely skirtingų sporto sričių. Taip pat yra gabi šokikė. Po vienerių metų ji bus paskirta mokytoja. Vietos lietuviai galės džiaugtis savo tarpe turėdami gabią lietuvaitę.

P. Poškus.

LICENSES
Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. LL 285 has been issued to the undersigned to sell wine and liquor at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 80 Columbia St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
STANDARD FOOD PRODUCTS CORP.

NOTICE is hereby given that License No. RL 975 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 357 Pulaski St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
LOUIS BENINATI

NOTICE is hereby given that License No. RL 9567 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 253 Cleveland Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MICHAEL ARLEO & IGNAZIO MUCCIARDI
dba Moe's Tavern

NOTICE is hereby given that License No. RL 2867 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 537 Marcy Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
MICHAEL GUARINO
dba Marcy Tavern

NOTICE is hereby given that License No. RW 265 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 822 Jamaica Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JAMES MASONE & GAETONO NATALE
dba Masone Restaurant

Lietuviams gerai žinomas restoranas
CITY LUNCH
J. KAIRIS, Sav.
42 Millbury St.
Worcester, Mass.

DREAMWALD CAFE
ST. GONIPROW, Sav.
859 Western Avenue
Lynn, Mass.

EMPIRE LAUNDRY
17-35 Myrtle Street
Lynn, Mass.

LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
J. Markiewitz and Sons
15 Trumball Street
NEW HAVEN, CONN.

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street
UNION CITY, CONN.
Tel. Naugatuck 4864

A D A M' S
SERVICE STATION
Adomas Radauskas, sav.
Padangos, gazolinas ir aliejus
GROSERIO KRAUTUVĖ
808 Main St. Watertown, Conn.
Tel.: Watertown 278

VILLAGE INN UŽEIGA
M. Jurgėlas, sav.
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais
1306 Main Street
E. HARTFORD, CONN.
Tel. 8-8732

WATERBURY, CONNECTICUT

RENKUNS HARDWARE
Viskas kas reikalinga namams ir sodų prižiūrėjimui
CHINA ENAMEL DAŽAI
182 NO. MAIN STREET WATERBURY, CONN.
Tel. 5 1159

JOE'S TIRE SHOP
Joe Samoska, Savininkas
241 N. MAIN STREET
Telefonas 3-2414

Waterbury Plumerių ir Geležinių Daiktų Co.
861 BANK STREET
Didžiausias pasirinkimas likerių-vyno-alaus
48 N. LEONARD ST.
M. J. Verbyla ir sūnūs abiejų biznių savininkai

Albert J. Bronsky
Advokatas
LILLEY BLDG. Rooms 809-811
111 W. Main Street
Res. 4-0762 Office 3-1211

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
694-696 N. Riverside Street
Telefonas 3-7411

WATERBURY HEATING CO.
Šildymo priemonės pataisomos, valomos ir pilnai įtaisomos
34 SPRING STREET
Tel. 4-6478 4-1694

C A P O Z Z I
Cleaners and Dyers
Raštinė
69 Congress Avenue
Krautuvės
1 Clay Street
75 Congress Avenue
Telefonai: 3-1123, 3-1124

HATCHKISS STREET GARAGE
JONAS J. MAZILIAUSKAS, sav.
DODGE sunkvežimiai ir karai PLYMOUTH karai
PILNAS KARŲ TAISYMAS
47 HATCHKISS ST., NAUGATUCK, CONN.
Telefonai:
Biznio Naugatuck 5727 Rezid. Woodbury 321-3

NEW BRITAIN, CONN.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią pirmos rūšies maistą
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 Park Street Tel. 1481

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 Spring Street Tel. 8774

HARTFORD AVENUE
RESTAURANT
Andrew Svirinas, sav.
36 HARTFORD AVENUE
Tel. 6639

A. VENSKŪNAS
Laidotuvių Direktorius
665 Stanley Street
Tel. 9-1702

WYOMING HARDWARE AND SPORTING GOODS
LIETUVIAI SAVININKAI
Viskas, kas žvejonei, medžioklei ir namams
7930 WYOMING AVENUE DEARBORN, MICH.

ACME PIE COMPANY
J. HOMCHIS, pres
PARENGIMAMS IR NAMŲ VAIŠĖMS
Dideli ir maži pajai
Reikalaukite visose Detroito ir apylinkių krautuvėse
2286 E. Milwaukee Detroit, 11. Mich.
E. and B. WOODWARD DIST. CO.
LIGHT LAGER BEER
KASTANTAS YASBUTIS, SAV.
744 E. SAVANNAH Tel. Twinbrook 3-2700,1

DETROIT, MICH.

GAY PAREE
ŠOKIŲ SALĖ
Kundrota ir Kulikauskas, sav.
138 Seven Mile Rd.
Telefonas 9-9836

CHARLE'S BAR
Ch. Rakauskas, sav.
1503 Springwells

Cleveland, Ohio
P. P. Muliolis ir Sūnus
Gen. Apdraudos agentura
Real Estate Broker
Morgičių paskolos ir Notaras
6606 Superior Avenue
Tel. Henderson 6729

PHILADELPHIA, PA.

NATIONAL PRODUCTS CO.

HARRY A. CAPLEN

Alui pilstyti priemonės. Stiklai barui. Indai. Šakutės ir šaukštai. Stiklai ir krėslai.

Barų įrengimai.

109-113-115 NORTH 2nd ST.,

DAPŠIS CAFE—LIETUVIŠKA UŽEIGA

Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.

1327 W. SOMERSET STREET

Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.

GUS TUNAITIS

— RESTORANAS —

3701 Old York Road

SONIA CAFE & RESTAURANT

SOPHIE MICH, sav.

LIKERIAI VYNAS-ALUS

9 S. Seventh Street Tel. Market 9916

BARTH'S CAFE

BALTRAMIEJUS BURZA, savininkas

3405 N. 2nd Street Telefonas NE 4-0465

NAUJA LIETUVIŠKA UŽEIGA

PUIKUS MAISTAS

Vynas, alus, likieriai.

JULIUS MACKUNAS, sav.

601 BRISTOL STREET PHILADELPHIA, PA.

IŠPARDAVIMAS NUOSAVYBIŲ

Gražus taproom ir šokiam salė ir 3 butai

Garažas ir automobilių biznis, einąs per 30 metų

100 lotų Merchantville, N. J. Šale golfo laukas

Nuosavybės East Brunswick, Middlesex County, New Jersey valstybėje.

Vasarnamis prie jūros. 10 kambarių ir 2 maudynės.

3 Atlantic Ter., Cape May, N. J.

PRANAS LULEVIČIUS

1949-57 N. FRONT ST. PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA

ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.

VYNAI - LIKERIAI - ALUS

113 SOUTH 34th STREET

Arti Pennsylvanijos Universiteto

WILLIAM PASCHALL

Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje. Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms.

718 CALLOWHILL STREET

Telefonas: Lombard 3-3144

GRUSH HOTEL AND BAR

ADAM GRUSH, SAV.

Kampas BROAD ir RACE STREETS

(prie Broad Street Stoties)

Tel. Rittenhouse 6-6530

WOODLAND CAFE

B. J. TRIBULAS, Sav.

63rd STREET at WOODLAND AVENUE

Telefonai: *Saratoga 9656, West 4117*

KROMETAL INC.

M. I. DUMSHA, pres.

S. DUMSHA, Treas. *E. C. WASIKONIS, Sec.*

Mūsų dirbtuvėje gaminami šie dalykai:

KRĖSLAI BARAMS,
ĮVAIRIOS KĖDĖS,
BALDAI VIRTUVEI,
ARBA DINETTE SETS,
MODERNŪS STALAI
IR KITOKIOS RŪŠIES
NEDEGAMA MEDŽIAGA
APTRAUKTI BALDAI

Mūsų gaminių kokybė žinoma visai Amerikai

Kreipkitės šiuo adresu:

KROMETAL, Inc.,

5013-17 MELROSE ST., PHILADELPHIA 37, PA.

Tel.: CUmberland 8-8300.

PASIMATYMAI WATERBURY'JE

(Atkelta iš 2 pusl.)

sako, juk aišku, kad laikraštis daugiau per metus kaštuoja, nei keturis dolerius. Tai tegul bus čia priedas, kad gyvuotų.

— Bet manęs neminėkit, nieko nerašykit, aš ne dėl to...

Net gaila, kad toks nuoširdus spaudos rėmėjas nori likti šešėlyje, nematomas, bet reikia pagerbti jo valią... Taigi, ir tokių yra!

GERŲ DARBŲ SKRUZDELYNE

Pasimatymų Waterburyje bazė buvo "įsteigta" dr. M. J. Colney bute, 148 Grand St. Šie namai iš asmeniško buto yra paversti nenutrūkstamo visuomeniško darbo vieta. Nerandu jiems kito vardo, kaip tik "gerų darbų skruzdelynas."

Nuo ryto iki vėlyvos nakties čia beveik be pertraukos kas nors daroma visuomeniškiems reikalams. Privataus buto gerb. Colney nebeturi...

"Lithuanian Care and Relief Club"

Šiuose namuose yra šitaip pavadinto būrelio centras. Iš jo beveik kasdien skersai gatvę nešama į paštą po 1-2 arba ir daugiau siuntinių į Europą tremtiniams. Kad tai įvyktų, Colnių butas užverstas maisto sandėliuku, kuris vis papildomas ir vis tuštėja, drabužiais, dėžėmis, virvėmis ir nuolat kas nors ką nors čia iškrauna ar įkrauna, riša, lipina, adresus rašo...

Susidarė šis klubas prieš metus. Pradžioje buvo tik 7 nariai. Dabar jau daugiau kaip 40, daugiausiai moterys. Ligi šiol valdyba susidarė iš šių asmenų: A. Kišonienė — pirm., A. Kušlis — vicepirm., B. Bullerich— sekretorė, M. Senkuvienė — iždin., M. Colnienė — finansų ir siuntinių tvarkytoja. Atrodo, kad tai yra šios šeimos tradicija — valdybose užimti kukliausią vietą ir nedėkingiausią darbą...

Prasidėjo viskas iš vietinio LVS skyriaus, kuriame kilo sumanymas suorganizuoti tokį klubelį. Pradžiai LVS skyrius ir auką davė — apie 30 dolerių. Paskui buvo LVS parengimai, kurių pelnas ar jo dalis irgi skirta tam pačiam reikalui. Apie 22 doleriai surinkta labai orginaliu būdu. Prie valgomojo stalo ant lango stovi stiklinukė ir parašas: "Už kleksą ant staltiesės — 5 centai!". Daug kam tenka čia ir prie stalo prisėsti, o šeimininkė nepripažįsta jokių amnestijų — ar kavos, ar pieno lašas nulašėjo, mokėk 5 centus. Įtariu, jog d-ras kartais ir tyčia taip sutaiso, kad kam nors lašas nulašėtų...Ir štai per nepilnus metus nuo to sumanymo taip "sulašėjo" trys geri siuntiniai, maždaug po 20 svarų!

Dr. M. J. Colney su žmona

Klubo narių pareigos tokios: per mėnesį arba sudaryti savo lėšomis vieną siuntinį, arba sumokėti siuntinio vertę pinigais, arba atrasti, kad kas kitas siuntinį išsiųstų, arba surasti naują narį, arba bent atitinkamą laiką atidirbti prie siuntinių sutaisymo.

Per metus laiko išsiųsta apie 900 siuntinių. Paskutiniu laiku siunčiami daugiausia 22 svarų siuntiniai, kurių kiekvienas kaštuoja apie 8 dolerius. Anksčiau, kol buvo galima siųsti tik iki 11 svarų, jų kaina buvo mažesnė. Bet skaitant vidutiniškai nors ir po 5 dolerius, jau susidaro apie 4,500 dolerių. Paskutiniu laiku jau kas mėnuo išeina apie 40 siuntinių, dažniausiai po 8 dolerius vertės. Taigi šis mažas būrelis tremtiniams šelpti jau kas mėnuo sudeda pinigo iki 3,000 dolerių, o kur darbas— supirkti ir sudaryti bei išsiųsti 40 siuntinių?

Visa tai darosi dėka to klubo narių, bet negalima nepripažinti, kad **Mrs. Colney yra viso šio darbo ir dvasia ir policija:** ji nuolat prižiūri, kad būtų kuo daugiausia padaryta ir pati dirba, dirba ir dirba...

(Dar bus)

BARITONAS BŪTĖNAS DAINUOS PITTSBURGHE

PITTSBURGH, Pa. — Plačiai Amerikos lietuviams žinomas dainininkas Jonas Butėnas gegužės 30 d. dainuos Lietuvių Piliečių svetainėje, pietinėje miesto dalyje. Koncerto pradžia 8 v. v.

Taigi, Pittsburgho ir apylinkės lietuviai turės progos išgirsti puikų baritoną, kuris Lietuvos operoje dainavo net 18 metų.

Kaip žinoma, Jonas Butėnas, kartu su tūkstančiais kitų lietuvių, buvo išbėgęs į Vokietiją, ir tik po daugybės vargų jam pasisekė vėl pasiekti Ameriką.

Be Būtėno, koncerto programoje dalyvaus akordeonistė Dolores Kapšytė.

Mūsų pareiga atsilankyti šiame koncerte. Mes, turėsime progos ne tik pasiklausyti gražaus dainavimo bei muzikos, bet kartu paremti artistą, iš naujo pradėjusi gyvenimą Amerikoje.

Juozas Virbickas.

Įspūdžiai iš Aušrelės choro koncerto

WORCESTER, Mass. — Gegužės 2 d. į L. P. Klubo svetainę susirinko rinktinės publikos pasiklausyti Aušrelės vyrų choro koncerto. Programą pradėjo choro pirmininkas J. Gerulis. Pasveikinęs atsilankiusius, programai vadovauti pakvietė Aleną Zimavičiūtę, neseniai atvykusią iš Europos.

Vadovaujant muzikui J. Dirveliui ir akompanuojant Rūtai Šalaviejūtei, choras puikiai sudainavo penkias dainas. Dalyvaujant kartu solistams B. Tamkiui ir J. Emkui, nepaprastai įspūdingai buvo atliktas Žygis į Vilnių.

Buvo atvykę keletas solistų iš Bostono. Tai Budytė-Valkavičienė, Jonas Emkus, kurie puikiai sudainavo porą dainelių. Ypač mums patiko Metų šešiasdešimts turis. Reikia pažymėti, kad Emkus ne vien pasigėrėtinas dainininkas, bet taipgi puikus aktorius— komikas. Už tai publika Emkui nepagailėjo katučių.

Paskiau choras įspūdingai atliko— Jau pražydo sode vyšnios, Nurimk, sesute, ir viena daina anglų kalba. Čia solistė buvo p. Ona Dirvelienė, kurios dainavimą publika palydėjo griausmingu plojimu. Onutė su kiekvienu pasirodymu visa labiau pažangos rodo. Tai tikra lakštingala.

Solistai Pranas Blažys padainavo tris daineles. Jis turi labai gražų švelnutį tenorą. Publika ir jam nepagailėjo katučių.

Aušrelės chorą atgaivino trys šviesūs lietuviai — L. Jablonskis, J. Krasinskas ir J. Pupka. Daug buvo įdėta pastangų, kad vėl ant kojų atsistotų per karą nustojęs veikti Aušrelės choras. Šio choro atgaivintojai šiemet turėjo džiaugsmo, turėdami gausios publikos jų atgaivinto choro koncerte.

Vienas iš choro atgaivintojų, būtent, J. Pupka, ta proga tarė susirinkusiems žodį.

Linksmą komediją Sekminga operacija suvaidino J. Gerulis, J. Vyšniauskas, Ant. Salasevičius.

Šiam chorui į talką dar atėjo karių veteranų Kuraišos posto choras, vadovaujamas muziko V. Burdulio. Šis veteranų choras dar jaunutis ir susidaręs vien iš karo veteranų. Jie visi naujosios kartos lietuviukai. Tačiau jų daina tiesiog stebino publiką. Reikia laukti, kad šis choras išaugs į pirmaeilius Amerikos lietuvių chorus.

Toliau solistas Alb. Zimavičius, neseniai atvykęs iš Europos, padainavo pora dainelių: Ko vėjai pučia ir Bernužėli, nesivoliok. Už tai jam publika šiltai paplojo.

Kuraišos posto choras vėl tada padainavo tris daineles. O toliau Aušrelės vyrų choras tęsė savo dainų programą. Solo partijas atliko Pr. Blažys, A. Urbanavičius, J. Vyšniauskas, P. Kriaunelis.

Trys valandos, besiklausiant dainų, prabėgo nepastebimai.

Beje, per žiemą nieko čia ypatingo nenuveikta, nes buvo remontuojama Lietuvių Piliečių Klubo namas. Tat worcesteriečiai jau buvo gerokai pasiilgę dainų ir muzikos.

SEKMINGI PIKNIKAI

Jau įvyko šių organizacijų piknikai, būtent, L. P. Klubo, surengtas jų vasarnamyje, karo veteranų Kuraišos posto ir Lietuvių Demokratų Klubo, Šv. Jurgio draugijos ir pagaliau Lietuvai Remti Draugijos I skyriaus, buvęs surengtas Motinos dieną, kur dainavo Aušrelės vyrų choras, vadovaujamas muziko J. Dirvelio. O Moterų Klubo choro, vad. M. Meškėno, dainos daugiau buvo pritaikintos motinoms pagerbti. Akompanistė buvo Rūta Šalaviejūtė.

Paskiau buvo įteikta dovanų didžiausios šeimos motinai. Šiuo kartu garbė teko Marijonai Smolskienei. Ta proga inžinierius Julius Kiškis pasakė motinų dienai pritaikintą prakalbėlę.

Gausi publika gerėjosi programa. Šiam parengimui darbavosi ir vadovavo Žemaitaitis, J. Kiškis, J. Dvareckas, K. Žurlis, J. Pupka, J. Krasinskas, J. Kasper, A. Kriaučelis, P. Miliauskas, V. Mitrikas, M. Endzelienė, Miliauskienė, O. Juozunienė, Žilinskienė, Mitrikienė, Ašmenskienė, Vieraitienė ir kitos.

Karo veteranų postas ne tik turi chorą, bet turi suorganizavęs ir soft ball komandą. Jau turėjo keletą rungtynių, kurias laimėjo.

Šių sportininkų rateli sudaro šie sportininkai: A. Zavorskas, Alg. Krasinskas, K. Vaitkevičius, A. Pavolis, V. Pigaga, E. Butkevičius, K. Adomaitis, V. Kitonis, V. Kuraiša. Ratelio vadovas yra J. B. Krasinskas.

Kazimierą Kuraišą, kurio vardu pavadintas postas, per karą Pacifike japonai nukankino. Jam pagerbti ir postas buvo pavadintas jo vardu.

Šis veteranų postas yra užsibrėžęs tikslą sudaryti orkestrą. Jau dabar turi 30 narių. Beje, norima sudaryti orkestrą iš 100 žmonių.

***

Gegužės 2 d. Sandaros 16-tos kuopos susirinkime buvo plačiai kalbėta apie birželio mėnesį įvykstantį Bostone Sandaros seimą. Į šį seimą išrinkti penki delegatai: M. Žemaitaitis, J. Krasinskas, A. Šablinskas, V. Ašmenskas ir P. Miliauskas.

Sandaros 16 kuopa rengia dideli priešseiminį pikniką, kuris įvyks birželio 6 d. Babrausko viloje Leicester, Mass. Piknikui rengiama įdomi programa su dainomis, muzika, sporto numeriais ir kalbomis. Piknike pakviesti dalyvauti visi Naujosios Anglijos sandariečiai. Ta proga suvažiavę sandariečiai pasidalins savo mintimis prieš didįjį seimą.

Į šį pikniką kviečiami atstovai nuo Pacifiko, kurie vykdami į Bostoną turi vykti per mūsų miestą. Jie prašomi Worcestery sustoti ir su vietos Sandaros veikėjais pasitarti.

J. Krasinskas.

IEŠKOMI GIMINĖS

Ieškomi: Juozas Žemaitis iš Zapyškio, į Ameriką atvykęs prieš Didįjį karą, gyvenęs Chicagoj ar Philadelphijoje, Juozas Navickas iš Preisų kaimo, Vilkaviškio apskr., rodos, gyv. New Yorke, Marija Guzevičiūtė, kilusi iš Griešių k., Marijampolės apskr., gyv. Brooklyne. Ieško Kanstancija Žemaičiūtė - Kirvelaitienė iš Antanavo kaimo, Marijampolės apskr., dabar gyvenanti Gross Hessepe, Kr. Meppen, DP Camp. Germany Bz.

CASTLE INN

CHARLES J. WASIKONIS, sav.

Salės vestuvėms, bankietams ir priėmimams. Geras maistas, Brangvyniai ir likeriai.

85-6 OLD YORK ROAD, JENKINTOWN, PA.

Tel. Oconetz 9058

PHILADELPHIA, PA.

TRAUN'S CAFE
N. E. Cor. 16th and Spring Garden
Phone —
Business LO7-8662, LO7-4967
Residence Cheltenham 2562

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
Tel. Howard 7043

Maloni lietuviška užeiga
VYNAS—LIKERIAI—ALUS
Joseph Kodes, Sav.
2553 North 2nd Street

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
Tel. Howard 0896

Lietuviškas Restoranas
Antanas Zvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue
Tel. Belgrade 6-5113

LIETUVIŠKA UŽEIGA
Viktoras Mataitis, sav.
ALUS-VYNAS-LIKERIAI
3501 N. 2nd Street
Telefonas NE 4-1275

Spokas Electric
ELECTRICAL CONTRACTING
RADIO REPAIRS
Refrigerators - Radios - Lamps
Amelia A. Spokas, Sav.
5021-23 Baltimore Avenue
Telefonas AL 4-5067

PETER DAVIDONIS
Vynai - likeriai - alus
2327 Brown Street

FRANKFORD AV. CAFE
John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue

Lietuviška Užeiga
Antanas Miežis, sav.
2207 North 2nd Street

Lietuviška Užeiga
Juozas Valonės, sav.
5300 Tacony Street

A. KARVELIO UŽEIGA
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues

ANTHONY MARTIN
Restauranas ir Baras
3759 North 7th Street

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Licensed Penna and New Jersey

1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110

Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas nemokamai.

Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

BALIN'S FUNERAL HOME

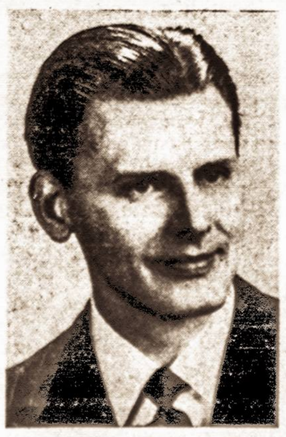

2016 E. ALLEGHENY AVE.,

PHILADELPHIA 34, PA

Tel.: GA 3-1411

✣

Mano laidojimo įstaiga naujai, gražiai įrengta, pagal vėliausius reikalavimus. Liūdesio valandą prašomi kreiptis į mane — suteiksiu tinkamą patarnavimą.

FRANK A. BALIN

Laidotuvių Direktorius

VIENYBĖ

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, New York
EVergreen 4-0862

Marguičo sukaktys

Šį pavasarį Chicagoje leidžiamas, bet plačiai Amerikos lietuviuose skaitomas mėnesinis žurnalas Margutis minėjo dvi savo sukaktis. Balandžio 1 d. sukako lygiai 20 metų, kai pasirodė pirmasis Margučio numeris. Gi to paties mėnesio 11 d. sukako 16 metų, kai Antano Vanagačio vadovaujamas Margutis skelbia gyvą lietuvišką žodį oro bangomis.

Teisingai tame pačiame Margutyje sakoma, kad "toks metų skaičius lietuviškos spaudos srity Amerikoj nėra trumpas."

Jeigu esamose mūsų spaudos sąlygose žurnalas galėjo išsilaikyti 20 metų, tai, matyt, jis atlieka tą uždavinį, kuriam jis yra leidžiamas. Margutis, kaip žinoma, sąmoningai vengia vadinamos politikos. Jo leidėjas ir redaktorius yra patenkintas, jeigu jis savo žurnale gali pragiedrinti, kartais apsiniaukusią, lietuvio sąmonę lengvo turinio raštais — dainomis, pasakomis, mįslėmis, kompozicijomis, apysakaitėmis, juokais ir kitokiais dalykais, kurie, kaip jau sakyta, nieko bendra neturi su vadinama politika.

Sunku šiandien būtų ir įsivaizduot Chicagos lietuvius be Margučio ir, svarbiausia, be Antano Vanagaičio, kurio balsas, visada kupinas kažkokios lietuviškos šilumos, kas vakarą taip laukiamas tūkstančių radijo klausytojų. Reikia pasakyti, kad Margučio žurnalo ir radijo programos leidėjas su savo įgimtu artistiniu talentu turi daugiau sekėjų ir šalininkų, negu vadinami politikieriai Chicagoje. Dar nė vienas lietuvių laikraštis Chicagoje savo pramogose nėra sutelkęs tiek daug publikos, kiek savo pramogose yra sutelkęs Margutis. O kiek tūkstančių lietuvių klauso jo radijo programų?

Svarbiausias Margučio "politikos" tikslas— lietuvio amerikiečio auklėjimas būti sąmoningu lietuviu. Nenuostabu, kad dėl to Margučiui talkininkauja ir kai kurie vadinami politikai — adv. Antanas Olis, dr. St. Biežis, adv. A. Lapinskas, Pr. Dailidė, senis Jokubynas ir kiti, kurie moka nuoširdžiai vertinti Margučio kultūrines pastangas.

Taigi, ilgiausių metų Margučiui ir jo leidėjui bei redaktoriui Antanui Vanagaičiui!

Ak, ta nuolatinė naujo karo baimė...

AMERIKOS KUMŠTIS RUSAMS

Ne tik pasaulis, bet pati Amerikos vyriausybė tik po Čekoslovakijos pagrobimo ėmė bijotis tolimesnio Rusijos plitimo. Net valdžios pareigūnai neslepia tos baimės.

Čekoslovakijoje raudonieji dabar kankina, tremia ir šaudo čekų veikėjus, valdininkus, darbininkus ir kt. Bet perversmo metu komunistai negavo progos nei vieno respublikos gynėjo nušauti!

Toks netikėtai lengvas (jau po Vengrijos) čekų pagrobimas **be tikro ginkluoto perversmo** apsvaigino komunistus visuose kraštuose. Toks laimėjimas be revoliucijos pakurstė juos dar smarkiau veikti.

Rusija su savo kariuomene, komunistų partijomis, propaganda ir "gorilų" (partizanų) pulkais, sukūrė milžiną —**raudonąjį Frankenšteiną.** Tas mechaninis milžinas tiek galingas, kad gal nei Stalinas nesuvaldytų jo, jei ir norėtų. Lengvų grobimų apsvaiginti raudonieji tiek džiūgauja, nežiūrint rinkimų pralaimėjimo Italijoje, kad keli fanatikai gali paleisti tą Frankenšteiną naikinti likusias valstybes Europoje.

Amerika nori tik taiką išlaikyti

Po Prahos įvykių JAV vyriausybė kiek sukruto. Pareikalavo daugiau bilijonų dol. karo aviacijai, padidinti kariuomenę, kuri nesiekia nei taikos meto dydžio, ir kariškai rengti jaunimą. Atstovų Rūmai klausė: kiek tarptautinė būklė pablogėjus? Ar rusai rengiasi toliau žygiuoti ir kada? Kokie pavojai gresia Amerikai?

Valstybės sekr. Marshall'as, ambasadorius Maskvoje gen. Bedell - Smith'as ir kiti atstovai užsieny šaukėsi į Kongresą nors kiek veikti, rodant pasauliui, kad JAV yra pasiryžusios "išlaikyti taiką".

Marshall'as atsargiai leido suprasti, kad **JAV gali su ginklu įsikišti** komunistų žygiams stabdyti anapus Atlanto. Jis norėtų "sudaryti tokią būklę, kad jie daugiau nebegalėtų be tikro pavojaus pasielgti taip, kaip Vengrijoj, Suomijoj, Čekoslovakijoj, Italijoj, Prancūzijoj ir Graikijoj".

Nors nenubrėžė linijos, kur būtų ryžtasi stabdyti komunizmo žygius, bet jis pareiškė: "turim parodyt viso pasaulio tautoms, kad JAV pasiryžusios būti stipri valstybė ir laikyti tą jėgą pasirengus išlaikyti Europos taiką ir laisvę".

Išklausę valstybės ir krašto apsaugos departamentų bei Prezidento reikalavimų, Atstovų Rūmai ėmė svarstyti juos su ginčais, kurie ilgai nusitęs.

Maskva norėtų visos Europos

Po čekų tragedijos aukšti Amerikos pareigūnai ėmė vaizduoti liūdną vaizdą. Europa gali būti susprogdinta bet kada. **Rusai gali pajudėti dar prieš šių metų liepos mėn.** trimis keliais: Anglų Kanalo link, Viduržemio jūros link ir į amerikonų sritį Vokietijoje. **Jei raudonoji kariuomenė nejudės ligi liepos ar rugpiūčio mėn., tai įtampa kiek atslugs.**

Kai kas spėlioja, kad Politbiuras slysta iš pasenusio Stalino vadžių ir kad tų raudonųjų valdovų dauguma labai norėtų paleisti žaibus į likusias valstybes Europoje. **Ir jei naujų žygių trokštantis Tito su ar be Maskvos įsakymo pultų Italiją ar Graikiją, tai Rusija vis tiek ji remtų.**

Ar rusai drįs tai vykdyti šią vasarą ar ne, galime tik spėlioti. Bet šiemet italams ir graikam tikras gresia didelis pavojus iš Jugoslavijos.

Diplomatų protestai ir generolų karo planai

Nežiūrint keistos JAV užsienio politikos, kuria Amerikos visuomenė piktinasi ir dėl kurios kitos tautos apsivylusios atsidūsta, mūsų karo vadai rūpinasi savo karšto ir Europos saugumu. Jau kelis mėnesius jie svarsto svarbius planus. **Kai mūsų valstybės departamentas tik "protesto notomis gina" Rusijos pavergiamas tautas jau po laiko, tai krašto apsaugos departamentas rūpinasi kitų tautų ginklavimu, kad gintųsi nuo tos pačios Rusijos.** Gerai, kad nors tokių (kad ir dvejopų) pastangų randame toje pačioje Trumano vyriausybėje.

Mūsų generolai ir admirolai patiekė planus apie tautų ginklavimą. Prezidentas tam pritarė. Bet jo patarėjai išbraukė to plano minėjimą iš jo kalbos Kongresui kovo mėn. Mat, nenorėta visuomenė perdaug sujaudinti.

Rusija tik jėgos paiso

Mūsų krašto apsaugos vadai turi ne tik parengtus gynimosi ir puolimo planus prieš Rusiją, bet ir planą sumažėjusiai Europai apginkluoti. Dar žiemą jie siūlė atgaivinti karišką pagalbą (lend-lease) Europai, kaip daryta karo metu.

Karo taryba ilgai svarstė ir parengė tokio ginklavimo programą, kurią krašto apsaugos sekr. Forrestal'as išdėstė ir patiekė Prezidentui. Trumanas jai pritaria. Ją karštai rėmė ir buvęs prekybos sekr. Harriman'as, kuris, būdamas atstovu Maskvoj, geriausiai įsitikino, kad **tik griežtumas yra sėkmingiausia priemonė santykiuose su Rusija. Gerai, kad jis** yra nors tokios nuomonės, nors prekybos departamentas jau 3 metus tebeleidžia vežti karinę medžiagą ir ginklus į Rusiją.

Rytų Europos tautos seniai žino, kad Maskva skaitosi tik su jėga.

Nori kitus apginkluoti

Vyriausybė ir Kongreso komisijos jau kelis mėnesius svarsto tą demokratinių Europos kraštų ginklavimo programą. Prezidentas rengiasi ją paskelbti šiomis dienomis. Nors ši programa plačiai dar neskelbta, bet pagal ją numatyta:

1) Apginkluoti Prancūzijos 40 divizijų. Prancūzų užsienių reikalų ministras Bidault'as prašė ginklų tik 21 divizijai, bet po čekų tautos pagrobimo dvigubai padidino savo prašymą.

2) Italams prieš rinkimus duota atliekamų (ne naujų) šautuvų, kulkosvaidžių, šaudmenų. Demokratijai laimėjus rinkimus, dabar norima naujais ginklais aprūpinti Italijos 30 divizijų.

3) Pasiųsti Norvegijai senesnių atliekamų karo laivų ir įvairių ginklų atremti Rusijos pasikėsinimui.

4) Greit išplėsti Anglijos karo aviaciją, sustiprinant ją naujausiais mūsų karo lėktuvais, ir sudaryti iš jos galingiausią gynimosi ir puolimo jėgą Europos padangėje.

Divizijoje yra keliolika tūkstančių vyrų.

Gal toks senai visų laukiamas Amerikos žygis jau ir vykdomas. Viešai skelbiamas tik ginklų siuntimas graikams ir turkams, bet tai pagal atskirą programą.

Gali kilti karas?

JAV vyriausybė gerai žino, kad dėl tokio Amerikos griežtumo bei pastangų ir raudonieji bus dar smarkesni. Bet visos tautos ir mūsų vyriausybė pagaliau įsitikino, kad tai būtinas reikalas likusios demokratijos saugumui ir tokiu žygiu didinama karo rizika. Kažin? Neatrodo, kad Rusija pati ieškos karo dar bent keleris metus. Juk ji lengvai pasigrobdavo ištisas tautas tuomet ir ten, kur karo rizikos nenumatė. Ir neklydo!

Tad gal bent likusios europiečių valstybės nebus paliestos, kuomet gali atsirasti tokia rizika, ypač anglams įsigalėjus Europos padangėje ir galingajai Amerikai tvirčiau stovint tų visų ginkluotų demokratinių jėgų užpakaly — **demokratijos ginklyne, kur dar daugiau tų visokių ginklų yra ir bus dar daugiau!**

Petras Jurgėla

Mano pastabos

Negalima sakyti, kad Amerikos lietuviai nekreiptų rimto dėmesio į tremtinių šalpos darbą. Ne tiktai per BALF'ą šie nelaimingieji bendromis jėgomis šelpiami, bet tūkstančiai geradarių šelpia tremtinius individualiai, siųsdami maisto bei drabužių.

Suprantama, ši Amerikos lietuvių labdaros darbą labai tremtiniai vertina ir už tai atsiteisia nuoširdžiomis padėkomis. Bet nėra paslaptis, kad kiti tremtiniai, gavę siuntinius, savo geradariams užmiršta atsidėkoti. Šis tvirtinimas nėra išlaužtas iš pirštų, tai rodo gyvi faktai. Tai jau truputį perdaug. Visi gerai turi žinoti, kad ir Amerikoje doleriai nekrinta iš dangaus, o kiekvieną centą reikia uždirbti kruvinu prakaitu.

***

Koks Amerikos lietuvius yra ištikęs literatūrinis bankrotas, aiškiai rodo ir toks faktas, būtent, kad Amerikos lietuvių rašytojai, neradę savo kūrybai dirvos vietoje, ima savo raštus leisti Vokietijoj...

Tremtinių knygų leidyklomis Vokietijoje jau pasinaudojo poetas Aistis, novelistas **Zobarskas, Girdėti,** kad dar **keletas Amerikos lietuvių rašytojų yra numatę prašyti tremtinių paslaugų.**

Tiesiog baisu pagalvoti, kaip žemai yra kritusi Amerikos lietuvių meilė knygai, o gal net ir lietuviškajai kultūrai.

***

Vokietijoj egzistuoja Lietuvių tautinis ansamblis, jau bene trejetą metų pasižymėjęs lietuviškais šokiais, vaidinimais ir dainomis.

Apie ansamblio pasirodymus YMCA'os direktorius Europoje dr. Davis yra taip išsireiškęs: "Jūs galėtumėt ir New Yorko Broadvajuje turėti milžinišką pasisekimą."

Šį meno vienetą sudaro 51 asmuo.

Šiuo metu Lietuvių tautinis ansamblis, kaip ir visi tremtiniai, pergyvena skaudžią krizę. Gelbėdamiesi, jie SOS siunčia Amerikos lietuviams. Jų tikslas — jei nepersikelti į JAV, tai atvykti bent gastrolėms. Jie — ansamblio nariai — įsitikinę, kad savo daina, vaidinimais — palenktų amerikiečius, iš viso greičiau išleisti DP mases į šią šalį. Taip pat jie prašytų ir materialios paramos.

Tautiečių dėmesiui pateikiame ansamblio adresą: Lithuanian National Troop, Seligenstadt bei Wuerbzurg, DP camp, Andrius Mironas.

J. VALTYS.

Atsiųsta paminėti

Marti iš miesto. Petrė Orintaitė. Išleido Patria Vokietijoje. P. Orintaitė yra plačiai žinoma mūsų rašytoja. Šioje simpatiškai išleistoje knygelėje autorė pateikia naujausius savo kūrybos vaisius.

Žemė ir žmogus. Alfonso Griciaus sonetai. Viršelis dail. Telesforo Valiaus. Šios eilėraščių knygutės autorius yra jaunosios kartos atstovas. A. Gricius moka eiliuoti.

Tolumos. Fausto Kiršo. Eilėraščiai. Už šį eilėraščių rinkinį F. Kiršai buvo paskirta šiemet pirmoji literatūrinė premija. Rinkinys išleistas skoningai, papuoštas Viktoro Petravičiaus lino raižiniais. Leidėjas — Mūsų Kelio redakcija. Tiražas 3000 egz.

Pilnatis. Jono Aisčio. Parinktos eilės. Redagavo ir apie autoriaus poeziją parašė Bernardas Brazdžionis. Išleido Liudas Vismantas. Tiražas 2,200. Viršelį ir iliustracijas piešė dail. A. Vaičaitis. Poetas Jonas Aistis - Aleksandravičius, dabar gyvenąs Amerikoje, — kaip teisingai rašo šios knygos redaktorius Bernardas Brazdžionis, — "garbingai papildo tą mūsų didžiųjų poetų eilę, kurią pradėjo Donelaitis ir per porą nepilnų šimtmečių tesė Strazdelis, Vienažindys, Maironis, Putinas..." Ši rinktinė knyga turėtų rasti vietos kiekvieno kultūringo lietuvio knygynėlyje.

Žingsniai. Kultūros žurnalas. Leidžiamas Vokietijoje. Redaktorius — Petras Butėnas, leidėjas — Antanas Kasperavičius. Deda rimtų ir naudingų straipsnių.

PAŽIŪROS Į MOKSLĄ

Mums rašo iš Vokietijos, kad naujoji DP globojanti organizacija — IRO — turi keistų pažiūrų į tremtinių mokslinimąsi. Girdi, tie tarnautojai yra nutarę, kad D. P. (tremtiniai iš bolševikų okupuotų kraštų) **gali lankyti bendro lavinimo mokyklą, tik iki 16 metų amžiaus. Vadinasi, jei žmogus lankys gimnaziją vyresnio amžiaus, jis IRO administracijos nebus laikomas globotinu, o gimnazijos mokytojai nebus laikomi dirbančiais, tai yra, nebus jiems mokamas už darbą atlyginimas.**

KAIP MAN ATRODO

Rašo V. Rastenis

Kam komunistams kunigų rekia?

Jau kelintą kartą vietiniai komunistai per savo laikraštį Draneša suradę "išmintingų kunigų." Vienas toks "išmintingas kunigas" buvo atrastas naujoj, komunistų vadovaujamoj Čekoslovakijos vyriausybėj. Kitas — kuris Vatikane dirbdamas šnipinėjo Jugoslavijos komunistų naudai ir paskui pabėgo.

Neseniai buvo atrastas net keletas Amerikos dvasininkų, įvairių tikybų, kurie komunistams atrodo "išmintingi", kadangi jie vienu kitu žodžiu parodę palankumą Wallace akcijai.

Vadinasi, komunistai ne prieš visus kunigus. Anot jų betariant, yra kunigų, su kuriais galima kalbėtis...

Ir Lietuvoje pirmosios bolševikų okupacijos metu atsirado vienas kunigas, su kuriuo bolševikai, ir ne bet kokie, o pats NKVD "galėjo kalbėtis." Tai buvo, kunigas Pūleikis, kuris tapo NKVD agentu kunigų tarpe, juos šnipinėjo ir išdavinėjo... Žinoma, su tokiu kunigu komunistams "yra apie ką pakalbėti..."

Pilypas iš kanapių

Detroite Chrysler automobilių fabrikų darbininkai išėjo streikuoti. Kur buvęs, kur nebuvęs, kaip Pilypas iš kanapių, atsirado jų tarpe ir Wallace. Vyrai, sako, aš su jumis. Rinkit mane prezidentu, tai aš jus tada paremsiu!

Jis giriasi, tai esąs pirmas atsitikimas, kad kandidatas į prezidentus kalba streikuojantiems darbininkams.

Žinoma, tai visai nenuostabu. Nes jau **nebe pirmas atsitikimas,** kad komunistų agentai, kaip varnos maistą užuodusios, sukiojasi tarp streikuojančių, žadėdami jiems viską, kad tik darbininkai juos sau ant sprando užsisodintų. Nors Wallace ir neprisipažįsta dirbąs su komunistais, bet kiekviename žingsnyje matyti, kad jis dirba, kaip komunistas.

O gal tikrai darbininkams verta paremti tokį savanorišką užtarėją? Bet kartą panašiai ir lapė kalbėjo ožiui šulinyje. Sako, leisk man užlipti ant tavo nugaros, tai aš išlipsiu iš šulinio, o paskui ir tave ištrauksiu. Ožys atstatė nugarą, lapė iššoko į viršų ir... tiek ožys ją ir tematė!

Vis dėlto ir Chryslerio ir kitos tokios kompanijos turėtų pagalvoti: kas geriau — ar ožys, ar lapė tegu lieka šulinyje? Jeigu jie patys nepasirūpins darbininkų ištraukti iš šulinio, tai anksčiau ar vėliau "lapė" pasinaudos jų nugaromis.

Nors ir pas velnią, tik ne pas raudoną!

Sako, jei pats velnias išlystų iš pragaro ir tremtiniams Vokietijoje pasakytų, kad jis duoda imigracijos vizas į pragarą be affidavitų, tai dauguma skubėtų stoti į eilę užsirašyti... Tik, jeigu tas velnias ne raudonas!

Štai kodėl bolševikai taip stengiasi tremtinius prisiviliot pas save! Juk tai milijonas be galo nepatogių liudytojų! Milijonas žmonių, kurie mieliau į patį pragarą eitų, negu į "raudoną rojų", net ir tylėdami pirštu į akį duria bolševikams....

Bet tai ir kitą reikšmę turi. Amerikoje kiekvienas skelbiasi dideliu laisvės mylėtoju. Smagu mylėti laisvę, kai toje laisvėje nebloga gyventi. Bet ar ne dar didesni laisvės mylėtojai yra tie, kurie dėl jos net ir didžiausį vargą pasirenka vargti?

Ar visi laisvės mylėtojai atsimena ištiesti ranką laisvės kankiniams?

Kitų nepakorė, ir jų nepakartų...

Vienas, atrodo, susipratęs tautietis aną dieną pareiškė: Skaičiau atsišaukimus, pasirašytus rašytojų, mokslininkų, menininkų... Tų, kurie liko Lietuvoje. Matau, kad jų niekas ten nepakorė. Tai kurių galų kiti sėdi Vokietijoje? Ir jų niekas nepakartų!

Žmogau, plaukuotas! Ar pagalvojai apie tai, kad net ir juodukų vergų nekorė? O kodėl dėl to Amerika turėjo pergyventi sunkų vidaus karą? Kodėl Abraomas Lincolnas nenumojo ranka į vergų likimą, sakydamas, kaip Tamsta: Niekas gi tų žmonių nekaria, ko jie nori!

Žmogau, kuris didžiuojiesi esąs laisvos šalies piliečiu! Ar girdėjai apie šuns pasikalbėjimą su vilku, kaip šuo gyrė savo gyvenimą pas žmogų? Ar žinai, apie ką vilkas paklausė šuni, išklausęs šuns pasigyrimų, kaip jam gera gyventi? Vilkas paklausė: "O kodėl tavo plaukai ant sprando nutrinti?" Šuo, nukreipęs akis į šalį, pasiaiškino: "Tai, čia niekis, čia nuo dirželio, kuriuo mane prirīša..." Ar žinai, kad vilkas atsakė: "Ačiū, geriau aš alkanas pabūsiu, bet prirīšamas būti nenoriu!"? Ar esi vertas laisvos šalies piliečio vardo, jeigu drįsti sakyti, kad laisvas žmogus gali būti paniekintas, jeigu tik jo **nekaria,** nors ir prirīša šuns vietoje?

Ar nepagalvojai apie tai, kad tie žmonės, kurie tokius atsišaukimus pasirašo (kas gi matė jų parašus: juk tai tik jų pavardės išspausdintos!) daugumas gal mieliau būtų kariami, kad tik nematytų savo vardų po klastingu melu. Tu, kuris siūlai laisviems žmonėms šuns diržėlį ant kaklo, — kokia teise nešioji laisvos šalies piliečio ir laisvę mylinčios tautos tautiečio vardą?

Lietuviškumas padarė tautą sąmoningą

(IŠ PROF. VACL. BIRŽIŠKOS PAREIŠKIMO SPAUDAI)

Didžiausias mūsų bibliografas, specialistas ir vienas žymiausių lituanistų profesorius Vaclovas Biržiška suteikė spaudai pasikalbėjimą, kuriame iškėlė didelę lituanistikos reikšmę mūsų tautos gyvenime. Jis pažymėjo, kad tikras lietuviškumas, meilė lietuvių kalbai, lietuviškam spausdintam žodžiui, knygai ir laikraščiui padarė mus sąmoninga tauta. "Tiktai lituanistika įvairiomis formomis padarė mus sąmoninga tauta, kuri gerai žino, į kur ji eina ir ko siekia. Bet lituanistikos jau seniai būtume išnykę nuo žemės paviršiaus kaip savaiminga tauta. Lituanistika — lietuvių kalba, Lietuvos garbinga istorija ir geografija, tautinis menas, literatūra, tautosaka, dorieji papročiai lydi mūsų žingsnius ir darbus šiuo sunkiuoju metu", pareiškė profesorius V. Biržiška.

Savo pasikalbėjime prof. V. Biržiška ragino išleisti svarbiausių lietuvių klasikų veikalus, raštus, kelti mūsų spaudos lygį. Taip pat jis pažymėjo Amerikos lietuvių didelius nuopelnus palaikant lietuviškos kultūros ugdymą, Amerikos lietuvių didelę meilę spausdintam žodžiui ir viskam, kas kelia lietuviškumą. Jų nuopelnai lietuvių tautos gerovei yra dideli ir gražūs. Baigiant, profesorius V. Biržiška ragino visus kuo daugiau dirbti šiuo sunkiu metu lietuvių tautos gelbėjimui ir gerovei, o nepaskęsti asmeniškuose reikaluose ir reikaliukuose.

(Z. G.)

Į talką BALF'ui lietuvius tremtinius Europoje šelpti atėjo ir Pietų Amerikos lietuviai. Jų pastangomis surinkta ir jau išsiųsta į Vokietiją: 7,-000 svarų mėsos, 16,000 sv. miltų, keli šimtai porų batų, 100 maišų rūbų.

PETRAS TARULIS

Kunigo Mamerto pamokslas

(Tęsinys)

Kunigas Mamertas nejučiomis susiraukė, padarydamas grimasą, kaip ir visados jam atsitikdavo, kai jis pats vienas ką nesmagaus atsimindavo. Jam nejauku, beveik gėda, pasidarė dėl jį pagavusio pirmojo jausmo — užsigavimo ant to grubiai sukalto berno, kurs jį tokį nuolaidų ir visados, rodos, ne tik Anioku, bet ir visiems aplinkui esantiems, palankų, gera trokštantį žmogų, savo tuo neraliuotu poelgiu, taip žiauriai įžeidė.

Ne! Jis ne apie tą patį, vieną Anioką mąstė ilgas valandas, žingsniuodamas savo pamėgtame kambaryje, kur kiekvienas, taip rūpestingai parinktas, dažnai iš toli atgabentas, daiktas raizgė jį jaukiais atsiminimais.

— Cak - cakt... - skaitė minutes senasis girgždančiu mechanizmu laikrodis — spintelė. Jo pirmasis "cakt" — buvo švelnesnis, ne visai tikras, bet antrasis jau ryžtingai atkirpdavo sekundę. Kažkuriame dvare, kai buvo iš varžytinių parduodami mirusio bajoro turtai, klebonas nusipirko sau šį laikrodį ir labai jį mėgo. Virš apmusijos laikrodžio kaktos skrido sparnus išskėtęs besišypsąs angeliukas, išgraviruotas misingyje.

Ir kunigas Mamertas, kai jis kartais būdavo geroje nuotaikoje, savo svečiams parodydavo laikrodį, parodydavo sparnus išskėtusį, skrendantį su šypsena veideliuos angeliuką ir sakydavo:

— Žmonės, žiūrėkit, štai angeliukas ant savo sparnų neša jums, jūsų gražaus gyvenimo minutes, kad jūs būtumėt laimingi!...

Paskui nusišypsodavo. Patylėdavo. Ir galva palingavęs liūdna pašaipa pridurdavo:

— Bet kodėl gi jūs patys savo gyvenimą padarote tokį sunkų ir vargingą?

Šiandien kunigui Mamertui atrodė nereikalingas griozdas, kaip dusulingas senis, tas girgždantis laikrodis. Ir statulėlės ir rugių varpų vainikas, visas dulkėtas kabantis sienoje ir storas, sugedusiu užraktu, paauksuotais kraštais albumas su pageltusiom naiviom fotografijom dar iš seminarijos laikų.

— Decizija?... — garsiai ištarė kunigas Mamertas ir stabtelėjo. Jis vis ieškojo kažkokio sprendimo.

— Decizija —... pakartojo susimąstęs. Paskui pasimuistė pečiais, lyg norėdamas išsinerti iš to viso, kas jį supė ir neįveikiamai pančiojo.

Bet sprendimo vis nebuvo.

Ilgai tą vakarą nerimo klebonijos žmonės. Vis buvo girdėti žingsniai ir pasitarimai pašnabždomis.

Kelis kartus pusiau žlibas, aprūkęs žibintas keliavo į pašiūrę ir vėl grįžo į kleboniją. Žmonės kaž kodėl skubėdami, nesutardami kėlė ginčus, kažką nešiojo, o daugiausia lakstė be jokio reikalo ir be prasmės.

Kunigui Mamertui nebe taip viskas atrodė, kaip šios dienos popietę, kai jis grožėjos tuo savo apskritu, kaip burbuliukas, juodbėriu ištrūkusiu į platų lauką. Ir sienos tos pačios, ir durys tos pačios, ir štai duryse plyšys, kurį jau senai buvo nuspręsta užtaisyti, vis tas pats, ir jis pats, toks pat, kaip buvo. Bet vis dėlto kažkas pasikeitė, kažkas neaiškus atsirado per tą trumpą popietę, ko jis vis negalėjo pilnai suprasti ir išspręsti.

—oOo—

Kai tik kunigas Mamertas užgesino žiburį, tuojau pakvipo būdingi jo kambario kvapsniai: seni baldai, priverstos vysti gėlės, senai dažytos sienos ir vos juntami, tokie artimi ir jaukūs jo paties pėdsakai.

Kunigas Mamertas priėjo prie lango, tur būt, norėdamas atvėsinti įkaitusią kaktą. Jau švintančiu dangum neišpasakytu lengvumu plaukė debesų išdraikyti skudurai. Iš kažkur atskrido ir pro bažnyčios bokštą pralėkė draugiškai tarpusavy kranksėdami pulkelis juodvarnių. Kaip toje senoje gūdžioje pasakoje: dvylika brolių, juodvarniais pavirtusių.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ DAILĖ SVETIMOJ PADANGĖJE

VIENYBĖS BENDRADARBIO PASIKALBĖJIMAS SU DAILININKU PROF. V. JONYNU.

Prancūzų zonos "sostinėje" Baden-Badene, Vokietijoj, vėl buvo surengta lietuvių dailininkų darbų paroda. Čia buvo parodyti dail. Ad. Galdiko, prof. V. Jonyno ir jauno, pirmą kartą viešai pasirodančio keramiko **Bakio** darbai.

Apie šį jauną menininką prof. V. Jonynas sako:

"Bakis — debiutantas ir kaip toksai mūsų visuomenei bus staigmena, — teigia prof. V. Jonynas. — Jis išeina į viešumą kaip visai naujas žmogus. Tai Lietuvių Taikomosios Dailės Mokyklos Freiburgo auklėtinis pilna šio žodžio prasme. Į mokyklą jis atėjo prieš pusantrų metų iš Čiurlionio sambūrio, iki tol niekur meno nestudijavęs, todėl jo keramikos darbai yra tų studijų rezultatas. Pakviesdami dalyvauti jį šioj parodoj, rodom, jog palankiai vertinam Bakio darbus. O jo keramikos menas įdomus ir turi keletą savaimingų bruožų. Aš "nepersūdysiu" teigdamas, kad mūsų keramikos "pastogėje" Bakis iš karto iškopia į pirmaujančias lietuvių keramikų eiles."

Į pastabą, ar jauno menininko perankstyvas dalyvavimas parodose nepakenks jo pažangai, prof. V. Jonynas šypsodamasis pasakė:

"Neabejoju, jog kai kas man padarys priekaištų, kad jauno žmogaus perankstyvas pasirodymas gali būti jam žalingas. Tačiau yra ir antroji šio "medalio pusė"... Prisimindamas gerai Lietuvos meno raidą bei buvusias pažiūras, aš esu įsitikinęs, jog mūsų menui daugiau žalos padarė jaunų gabių žmonių nepagrįstas žlugdymas. Suprantama, jeigu Bakis neturės ryžtingos valios, tai anksčiau ar vėliau mes būsim priversti jį vertinti kaip pragiedrulį. Aš norėčiau tikėti, kad jau su šia paroda Bakiui atveriami galimumai išeiti "į svietą"...

Kam reikalingos parodos?

Paklaustas, kokia matoma nauda iš lietuviškos dailės parodų rengimo tokiais sunkiais laikais, prof. Jonynas atsakė:

"Mes nusidėtume, jei neišnaudotume turimų galimumų! Būtų keista, jei grįžę į Lietuvą po kelių mėnesių savo meną norėtume ir turėtume vežti vėl į tą pačią Vakarų Europą, kurioj šiandieną gyvenam. Mūsų menui čia reprezentuoti galimumų yra, nors sąlygos ir kietos. Parodų mes galėtume ir daugiau suruošti, jeigu patys dailininkai parodytų didesnį tuo reikalu susidomėjimą bei iniciatyvos, o mūsų bendruomenės didesniuose Vokietijos centruose ateitų mums į pagalbą. O tai būtų naudinga ir dailininkams ir lietuvių bendruomenėms, pagaliau mes žymiai prisidėtume prie Lietuvos meno kultūros išgarsinimo Vakarų Europoj. Lietuvių menu domisi visur ir jis teigiamai vertinamas. Pavyzdžiu gali būti ir mūsų paroda Baden-Badene.

Prof. V. Jonynas daro naujus pašto ženklus prancūzų zonai. Prie anksčiau padarytų trijų serijų po trylika ženklų kiekvienoj, jis gavo užsakymą padaryti dar po du ženklus (30 ar 50 fenig.) Wiurtembergo ir Badeno provincijoms. Šįmet sueina šimtas metų nuo Vokietijos revoliucijos (1848). Šia proga mūsų dailininkas pakviestas padaryti po vieną didelio formato ženklą (2 mark.) Wiurttembergui, Badenui ir Reinland-Pfalcui. Prof. V. Jonyno darbo pašto ženklų serija Saaro kraštui (20 ženklų), prieš kiek laiko buvusi perstampuota frankais, šį kraštą įjungus į Prancūzijos paštų žinybą, nuo kovo 15 d. išimta iš apyvartos. Be pašto ženklų prof. V. Jonynas nemažai dirba lietuviškai dailei perkelti į tarptautinės knygos puslapius. Toj srityj dailininkas šiais metais yra numatęs duoti net keletą aukštos meninės vertės leidinių. Jis pasakoja:

"Baigiama spausdinti iliustruotas mano 14 medžio braižinių dviem spalvom Gothes "Verterio Kančių" monografinio formato bibliofilinis leidinys vokiškai, kurį leidžia Freiburgo Herderio leidykla. Suradus Povilo Gaučio to veikalo vertimą, tokiam pat pavidale noriu jį išleisti ir lietuviškai. Šiuo metu rūpinamasi išleisti Kristijono Duonelaičio "Metus", tokiam pavidale, kaip buvo išleista Lietuvoje. Duonelaičio Metais yra susidomėjusi viena vokiečių leidykla amerikiečių zonoj, ji su mano iliustracijomis numato juos išleisti, panaudojant Liudviko Rėzos vokišką vertimą. Ir šiuo reikalu jau susitarta. Prospiere Merimme Lokys papuoštas mano iliustracijomis, pasirodys trimis laidomis — lietuviškai (H. Radausko vertimas), prancūziškai ir vokiškai. Rūpinuos išleisti iliustruotą leidinį apie Lietuvių Taikomosios Dailės Mokyklą, kuri liepos 11 d. minės savo darbo dvejų metų sukaktį. Ant mano "pečių gula" ir Adomo Galdiko monografijos išleidimas, kuri turėtų pasirodyti keturiomis laidomis: lietuviškai, vokiškai ir angliškai su Aleksio Rannito žodiniu tekstu ir prancūziška laida su Waldemar'o George tekstu. Monografija bus iliustruota 8 spalvomis ir 32 toninėmis iliustracijomis bei spausdinama giliaspaudės technika. Tai bus pirmas leidinys mūsų dailiosios knygos istorijoj iš viso.

Vytautas Alfonsas Bračiulis.

Senas, bet dar stiprus Švedijos karalius Gustavas Paryžiuje, kur jis buvo sustojęs, grįždamas namo iš Prancūzijos Rivieros.

STEPHENS DAINININKIŲ KONCERTAS

Birželio 1 d., 8:30 valandą, gražioje, erdvioje Orchestra Hall, 216 S. Michigan Ave., Chicagoje, įvyksta vienas iš svarbiausių koncertų, kuriame pirmą kartą, jau kaipo Metropolitan Operos žvaigždė, pasirodys graži, grakšti, šviesiaplaukė lietuvaitė artistė Polyna Stoska-Stoškiūtė. Artistė P. Stoškiūtė dalyvauja kaip solistė su Alice Stephens dainininkėmis. Programoje irgi dalyvauja žinomas chicagietis baritonas, Algirdas Brazis.

Metropolitan Operos dainininkė Polyna Stoska - Stoškiūtė.

SUSIPAŽINKITE SU ARTISTE

Polyna Stoškiūtė gimė ir baigė pradžios mokslą Worcester, Mass. Ji intensyviai pradėjo ruoštis prie karjeros operoje, kai laimėjo Massachusetts Federation of Music Clubs kontestą. Pirmutinis jos balso lavintojas buvo Frank E. Doyle, Bostone. Greitu laiku kiti pastebėjo joje pasireiškiančius gabumus ir ji laimėjo progą toliau lavintis garsioje Juilliard Muzikos mokykloje, New Yorke. Ten po priežiūra Rozalijos Miller ir Marcelės Sembrich su pasižymėjimu ir pagyrimais užbaigė kursus.

TĘSĖ MOKSLUS EUROPOJE

Ji jau buvo pasirinkusi specializuotis Wagnerio operose. Vokietijoje kaip savo mokytoją, patarėją ir draugę turėjo garsiąją Mme. Charlotta Gadski-Busch. Europoje ji atstovavo Amerikos lietuvius Pasauliniame Lietuvių Muzikų Kongrese Kaune.

Savo debiutą Vokietijoje Stoškiūtė padarė Deutsches Opera Haus 1938 metais, Weberio operoje Euryanthe. Ten jos žvaigždė pakilo. Buvo pakviesta koncertuoti kitose Europos sostinėse ir didmiesčiuose. Apsiniaukė Europos dangus karo debesimis ir artistė grįžo į Ameriką 1941 metų rudenį.

PAGARSĖJO AMERIKOJE

Pirmutiniai Stoškiūtės pasirodymai Amerikoje buvo Bostone 1942 metų pradžioje. Karo metu jis su USO vienetais apvažiavo 65,000 mylių linksminti karius Pietų Pacifike ir kitur. Ji pagarsėjo plačioje Amerikoje. Per radiją jos gražus balsas linksmino milijonus žinomose Bell Telephone, We The People ir Prudential Hour programose.

Jai teko sėkmingai pasirodyti su Boston, Minneapolis, Chatauqua ir Worcester Filharmonijos orkestrais. Grįžusi į New Yorką, ji pasižymėjo New York Civic Center ruošiamose operose, ypatingai Rishard Strauss operoje Ariadne auf Naxos.

PRIIMTA Į METROPOLITAN

Jai teko vaidinti svarbiausią rolę muzikaliniame veikale "Street Scene". Už labai vykusį vaidinimą ir dainavimą ji laimėjo Donaldson premiją.

Jos gabumus pastebėjo Metropolitan Operos vadovybė ir ją pakvietė į tą organizaciją. Stoškiūtė pasiekė viršūnę. New Yorke debiutavo lapkričio 7 d., 1947. Visi kritikai ją išgyrė kaipo naują žvaigždę, kaip geriausią visų metų naują dainininkę.

Polyna savo repertuare turi 26 operas, ir kukliai pasisako, kad tik pradeda dirbti.

Šią artistę bus galima išgirsti birželio 1 d., Orchestra Hall. Tikietai jau platinami. Jų galima gauti pas Alice Stephens dainininkes, Alice Stephens Studio, 410 S. Michigan Ave., o 10 dienų prieš koncertą pačioje Orchestra Hall. Tikietų kainos $2.50, $1.90 ir $1.25.

IPOLITAS NAURAGIS JAU 20 METŲ DAINUOJA

Žymusis mūsų dainininkas Ipolitas Nauragis paminėjo savo 20-ties metų scenos darbo ir dainavimo jubiliejų. Per šį laikotarpį jubiliatas yra paruošęs apie 40 rolių ir dainavęs be Lietuvos, dar Italijos, Vokietijos, Austrijos, Argentinos, Anglijos, Latvijos ir kit. operose. Mėgiamiausios jo rolės yra Borisas Godunovas, Mefisto — Fauste, Don Bazilio — Sevilijos kirpėjuje. Šiuo metu mūsų žymusis dainininkas su lietuviška daina lanko lietuvius Anglijoje,

BE LAISVĖS TAUTOS MIRŠTA

ŽODIS LIETUVIAMS KULTŪRININKAMS

Prieš 30 metų Lietuvos žemė taip pat, kaip ir šiandie, buvo okupuota. O pati lietuvių tauta anais laikais tiek pačios Rusijos, tiek ir daugelio kitų kraštų, jau tebuvo laikoma tik Rusijos šiaurės-vakarų krašto gyventojais. Reta kas mus tada ir tepažinojo, o ir iš tepažinojusių reta kas tikėjo mūsų valstybiniu vitalumu — mūsų pajėgumu gyventi savarankiška valstybe. Tuo metu mūsų tauta tedomino istorikus — savo imponuojančia, garbingą praeitimi, — ir filologus — savo sena, bet pavyzdingai išlaikyta indoeuropine kalba — daugelio kalbų karaliene. Taigi anuo metu mumis ir tesidomėjo tik mokyti senienų mėgėjai. Plačiųjų pasaulio masių akims mes tikrai neturėjome kuo ir pasireikšti, nes šimtmetinė rusų okupacija mus buvo pavyzdingai nualinusi ir suskurdinusi. Jau ir pačiam lietuviui anuo metu tebuvo palikusios vien lietuviškosios klumpės ir milinė. Tačiau pati mūsų tautos dvasia dar tebebuvo ir gyva, ir gaji, ir veržli. Ši pati gyvoji dvasia ir pasireiškė per rinktinių lietuvių tautos sūnų sielas 1918 m. Vasario 16 d. Aktu — Lietuvos nepriklausomybės deklaracija.

Su rinktiniais lietuviais kultūrininkais rikiavosi prieš ilgamečius okupantus visa klumpėtoji, milinėtoji, dryžuotoji lietuvių tauta. Ji stojo nepriklausomybės kovon su degančiu tikėjimu būti laisva, su nirtulingu pasiryžimu laimėti kovą, su stebinančiu ištesėjimu ano meto žūtbūtinėse pareigose. Ir klumpėti sermėgiai lietuviai plūdo kraujais kovų laukuose, ligi pusės metų nieku neatlyginami džiūvo prie darbo stalų įstaigose, ligi nualsimo vartė laukuose žemę ir nešė jos vaisių kovotojams — kol Laisvės buvo laimėta.

Laisvę įsigiję augom ir bujojom — šakojom į visas kultūrines šalis, kaip šakoja ir veši iš skurdžiausios paunksmės į trąšią ir saulėtą dirvą patekęs augalas. Ir sopančiai graudu, kad tas laisvas nuo okupacijų letenos Lietuvių tautos kultūrinis klestėjimas tetrūko vos tik per 20 metų. Tačiau mes esame džiugūs ir išdidūs, kad ir šis trumpas laisvės tarpsnis mums davė tai, ką kitais atvejais duoda tik amžiai. Juk mūsų pradžios, aukštesniųjų bei specialiųjų mokyklų kiekiai ir jų mokinių skaičiai per tą trumpą laiką pagausėjo net keliolika kartų. Priaugo visa eilė iki tol visiškai Lietuvoje neturėtų aukštųjų mokyklų - universitetų, akademijų, institutų, konservatorija, dvasinių semi narijų (Nepriklausomybės laikų tipo), mokslo akademijų. Taip pat visiškai neturėta iki Nepriklausomybės laikų lietuviškų dramos teatrų (profesionalų), operų, filharmonijos, tautinio meno ansamblių bei meno galerijų. O knygų, to ryškiausio tautos kultūros variklio, tik per vienus kuriuos nors pastaruosius Nepriklausomybės metus išleisdavome veik tiek, kiek jų nelaisvėje esame išleidę per visą 19-jį amžių (4246 leidinius).

Visi šie pavyzdžiai įsakmiausiai byloja, jog laisvė tautai yra tai, kas individui — oras. Be oro žmonės trokšta, be laisvės tautos miršta, be laisvės kūrėjai - kultūrininkai nužudomi dar negimę.

Broliai ir Sesės Lietuviai Kultūrininkai, Jūs lietuvių tautos naujieji kriviai ir vaidilos. Jūs savo pečiais nešate pačią sunkiausiąją mūų tautos švietimo, ugdymo bei lietuviškosios gyvybės išlaikymo naštą.

Telkite visas tautos jėgas ir veskite jas smogiamajam žygiui prieš Tėvynės okupantus, vergijos nešėjus, lietuvių tautos žudytojus. Savo gilia mintim, šviesiu žmogaus pavyzdžiu, galingu žodžiu, sukaustančiu paveikslu, nuostabia melodija - harmonija, garuojančiu darbu ir kiekviena Aukščiausiojo Kūrėjo jums įdiegta priemone kelkite lietuvių tautos garbę, telkitę į kovą už Tėvynės laisvę viso pasaulio lietuvius

Težėri nenutrūkstamai lietuvių širdyse Jūsų diegiama Basanavičiaus, Kudirkos, Maironio, Vileišio, Jakšto, Lietuvos knygnešių, Nepriklausomybės kovų savanorių, Sibiro tremtinių, Vokietijos kacetininkų ir Lietuvos miškų partizanų plieninė dvasia, kuri viena gali išlaikyti mus vienybės jungty ir parvesti iš didžiųjų pasaulio tolių į išlaisvintą mūsų Tėvų Žemę.

Lietuvių Švietimo ir Kultūros Taryba.

RESORTAI

ŠIĄ VASARĄ ATOSTOGAS PRALEISKITE

BLUE WATER MANOR

Vasarinis viešbutis ežero pakrantėje, 50 pėdų viršum vandens. Iš terasos žavingas vaizdas į ežerą. Aplinkui gražūs kalnai. Viešbutyje milžiniškas židinys (fireplace) — Grand Cannyon kopija. Visi miegamieji kambariai išeina langais į ežerą. Miške atskiros vilos su privačiomis maudynėmis ir židiniais. Įvairūs sportai—tenisas, dviračiai, valtys, žuvavimas. Nemokamas susisiekimas automobiliu su geležinkeliu. Dėl platesnių žinių ir rezervacijų rašykite:

ALĖ SLIVYNAS, DIAMOND POINT, N. Y.

WESTHAMPTON LODGE

KAMBARIAI IR APARTAMENTAI ATOSTOGOMS

Netoli jūros. Nemokamas nuvežimas ir parvežimas į pajūrį.

JONAS TRAGES, Savininkas

POTUNK LANE, WESTHAMPTON, L. I., N. Y.

Tel. Westhampton 1424

KAI jums įkirės miesto triukšmas ir troškinantis vasaros karštis, atvažiuokite pas mus...

GAIVINANTIS ATLANTO VANDENYNAS JUMS SUTEIKS NAUJŲ JĖGŲ IR ĮKVĖPIMO...

NEW PLAZA VIEŠBUTIS

EMILIJA MIKONIENĖ, sav.

Madison & Amherst Ave., Margate City, N. J.

Redaguoja
V. TYSLIAVIENĖ

Moterų Pasaulis

PIRMOJI MOTERIS JAV KARIUOMENĖJE

Kovoje už Amerikos nepriklausomybę visa eilė moterų pasižymėjo nepaprastais narsiais žygiais. Viena iš jų, būtent, Debora Sampson — pirmoji moteris JAV kariuomenėje.

Amerikos revoliucijos išvakarėse, prieš 173 metus, jauna 15 m. amžiaus Debora sapnano keistą sapną. Kaip ir Prancūzijos Jeanne d'Arc, sapne ji girdėjo balsą, kuris ragino ją stoti į kovą... Tas sapnas Deborai pasikartojo dar du kartus ir vis nežinomas balsas kartojo: "Kelkis ir ruoškis susitikti su priešu..." Ji neturėjo jokio ginklo, bet kai tik to balso paklausydavo, tai ir ginklas prie jos kojų atsirasdavo.

1775 m. balandžio 19 d. Lexington apylinkėje prasidėjo mūšiai. Debora Sampson, neturtingo ūkininko duktė, tada suprato sapno reikšmę. Ji jautė pareigą prisidėti prie kovos už nepriklausomybę.

Sulaukusi 18 m. amžiaus ir apsirengusi vyriškais drabužiais, ji bandė stoti į kariuomenę. Bet Debora nemokėjo savo lyties paslėpti. Perdidelis kuklumas ir balsas ją išdavė ir, žinoma, ji nebuvo priimta. Bet Debora savo nusistatymo nepakeitė, ji dar labiau pasiryžo savo sapną įgyvendinti. Vakarais, apsirengusi vyriškais drabužiais, ji pradėjo lankyti užeigas ir stebėjo vyrų elgseną. Ji išmoko ir vyriškai kalbėti. Kartą, kai jau ir viena burtininkė neatspėjo ją esant mergaite ir pranašavo įvairiausių avantiūrų, Debora vėl rizikavo stoti į kariuomenę. Ji buvo priimta į Massachusetts ketvirtąjį dalinį, savo vyresniojo brolio, Robert Shurtliffe, vardu.

"Seržantas Shurtliffe", kaip Debora buvo žinoma, pasižymėjo iš pat pradžių. "Seržantas" Shurtliffe išgelbėjo vienos moters gyvybę, kurią buvo užpuolę Oneida indėnai. Kartą "jis" sučiupo ir vieną indėną, kuris vėliau paaiškėjo esąs anglas. "Seržantas Shurtliffe" dalyvavo įvairiose kovose ir vis laimingai baigdavosi ir nebuvo sužeistas. Bet netoli Tarrytown, New Yorko valstybėje, "seržantą" ištiko nelaimė. Šūvis pataikė į galvą ir koją. "Seržantas" ne tiek rūpinosi dėl žaizdų, kiek dėl to, kad jo lytis gali paaiškėti. Ši nelaimė betgi laimingai baigėsi. "Seržantas Shurtliffe" pasveiko ir vėl grįžo į frontą.

1783 m. vasarą "seržantas Shurtliffe" su kitais 1500 kareivių buvo pasiųstas į Philadelphiją ir ten susirgo karštlige. Šį kartą "jis" negalėjo pasislėpti. Sveikatai sustiprėjus, Debora buvo pakviesta pas generolą Jurgį Washingtoną, kuris jai davė pinigų ir įsakė grįžti namo. Debora, taip herojiškai pasižymėjusi visuose mūšiuose, apalpo, kai generolas Washingtonas paklausė, ar ji yra moteris. Savo užrašuose vėliau ji rašė, kad susitikimas su Washingtonu buvo vienas iš gražiausių jos atsiminimų.

Debora buvo 23 m. amžiaus, kai ją atleido iš kariuomenės, bet į namus ji negrįžo. Naudodama kito brolio vardą Ephraim ir vis vaidindama vyrą, ji nuėjo dirbti pas vieną ūkininką. Bet ir ši avantiūra nepavyko, nes Debora įsimylėjo... Ūkio savininkas Benjamin Gannett pastebėjo, kad "Epraim" lyg ir keistai elgiasi, bet nesuprato, ką tai reiškia. Debora, sutikusi vyrą, už kurio ji norėjo ištekėti, pakeitė savo taktiką. Ji prisipažino, papasakojo visą savo praeitį. Netrukus Benjamin Gannett ją vedė.

Už drąsą ir heroizmą Massachusetts valstybės legislatūra Deborą apdovanojo, o JAV Kongresas paskyrė jai pensiją. Ji užaugino 3 vaikus ir mirė 1827 m.

AMERICAN OVERSEAS AID ŠALPOS VAJUS

Šiuo metu didžiulį vajų veda American Overseas Aid — United Nations Appeal for Children. Ši organizacija jungia 26 šalpos įstaigas, **kurių tarpe garbingoje vietoje yra ir mūsų BALF.**

Jauna lietuvė, per karą netekusi vyro ir turinti mažametį sūnelį, kenčianti vargą ir badą, nuoširdžiai prašo geros širdies žmonių pagelbėti. Elžbieta Rindinienė, 13 a Schweinfurt, Lith. DP Camp, Germany — US z.

IŠ MARIJOS SIMS POEZIJOS RINKINIO

MARIJA SIMS, kurios pirmųjų poezijos bandymų rinkinėlis buvo išėjęs dar prieš antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje, šiomis dienomis pasirodė su nauju savo poezijos rinkiniu, Mano Dainos. Poetė Sims, kuri uoliai bendradarbiauja Amerikos lietuvių spaudoje, šį kartą mums davė jau žymiai brandesnį savo talento vaisių. Rinkinys, Mano Dainos, tiek savo turiniu, tiek gražia spaudos technika, yra nepaprastai patrauklus. Nėra abejonės, kad jis grožinės literatūros mėgėjų bus tuojau išgraibstytas. Sveikiname poetę Mariją Sims, savo talento šviesa iš naujo sušvitusią padangėje.

NUTILO STYGOS

Vakaro stygos jau nedejuoja,
Tylu bakužėj, lyg mirčiai kritus.
Blaškosi mintys, siaubas kvatoja...
Širdys į skausmo jūrą įbrido.

Stovi sesutė kieme tarp vartų,
Likimu brolio ji nusivylus.
Jausmas pakriko, jausmas apkarto,
Viltis užgęso, dainai nutilus.

Ji išlydėjo savo broleli,
Tik akių žvilgsniais, žodžio netarus,
Jis gi išėjo į priešo šalį,
Žiaurion nelaisvėn, šalčiui ir marui...

Atdūsiai gilūs iš jos krūtinės
Vejasi brolį vėjais sparnuotais,
Lyg dovanėlę savo gimtinės, —
Geliančią širdį jam atiduoda...

Mato sesutė, mato ir žino —
Brolelio smuikas sienoje kabo,
Jeigu brolelio nieks negražino,
Brolis ir smuikas — priešo nelabo...

Kasgi nutildys sesės krūtinę,—
Kad bent kaip smuikas sienoj tylėtų?...
Kad pasiliautų skausmas kankinęs,
Jausmai, kaip stygos, kad nevirpėtų?

TĖVYNĖ MOTINA

Kam nuometą juodą ant kaklo uždėjai,
Ar gedulą švęsti keti?
Piktuosius arus juk kapan palydėjai, —
Ar drasko tau širdį kiti?

Ar gaila vaikų, tų bedalių našlaičių,
Ar meile jų širdis seki?
Ar šiluma savo jautriosios krūtinės
Jiems gyvastį naują tieki?

Širdies Tavo meilė už saulę karštesnė,
O siela — vaiskus žiburys...
Valia tavo jausmo už plieną tvirtesnė, —
Gražios Tu šeimos židinys.

O motina mūsų, Tėvyne brangioji!
Tu gedulo rūbais puošies.
Tu skausmą kasdieną širdyje nešioji, —
Kantri, kaip šakelė pušies...

Mes tavo vaikai, nors bedaliais palikę,
Svajonėmis siekiam tavęs,
Klastingą likimą pasauly sutikę —
Viltis tiktai mus parsives...

PASKUTINĖ DAINA

Aš palinkus, pasvirus linguoju
Per gyvenimo pilkas lankas.
Tenai ūkanų rūmų dievaitis
Manęs laukia ištiesęs rankas.

Prieš akis stebuklingas miražas —
Neprieisiu, man kojos suklups...
Ir aušrinė jau dangų nudažius
Ir veidai jo šešėlių nubluks...

Ką nunešiu aš laukiančioms rankoms —
Kibirkštėlę jaunystės ugnies...
O čia pilkosios ūkanos slenka
Ir siaubai nerimauja nakties...

Nepaliesiu šaltosios krūtinės,
Tų dievaičių svajotų puikių...
Nenunešiu nei meilės ugninės,
Nei liūdnumo svajingų akių...

Tik palinkus, pasvirus linguosiu
Per gyvenimo pilkas lankas.
Paskutinę jau dainą dainuosiu
Ir bučiuosiu vėjelio bangas...

UŽČIAUPTOS LŪPOS

Užsičiaupė mano lūpos,
Stoviu ir tyliu.
Nebekyla naujas ūpas,
Džiaugtis negaliu.

Ir nutrūko visos gijos, —
Austi negaliu.
Mintys paskui mintį vijos
Liūdesio keliu...

Skausmo bangos išsiliejo,
Širdžiai neramu, —
Gal tėvynėje mielieji
Verkia be namų.

Ar skambės žalioj girelėj
Vasaros daina?
Ar žydės dar ten prie kelio
Tėviškė sena?

Naujosios mados, kaip, pavyzdžiui, šis gražus kostiumas, beveik nesiskiria nuo tų suknelių, kurias mūsų mamos nešiojo prieš 30 metų. Net ir plaukai šukuojami taip, kaip tada. Tai, vadinas, "new look."

MOTERŲ VIENYBĖ LABDAROS IR KULTŪROS SRITYSE

Per eilę metų Moterų Vienybė išsikovojo garbingą vietą New Yorko apylinkės lietuviškų organizacijų tarpe. Kas nežino tradicinių Moterų Vienybės Naujų Metų sutiktuvių arba Pavasario šokių? Bet Moterų Vienybė nebuvo sutverta tam, kad surengtų vieną kitą pasilinksminimą. Ne tam ji ir dabar savo veikimą stengiasi išplėsti. Iš surengtų pramogų gautas pelnas duoda progos. Moterų Vienybei pasireikšti labdaros ir kultūros srityse. Ir tai yra jos veikimo vyriausias tikslas ir pasisekimo paslaptis. Pastaruoju laiku, iškilus reikalui daugiau ir daugiau pašelpti nuo bado besiginančius mūsų tautiečius Europoje, Moterų Vienybė didelę dalį savo veiklos skiria jiems šioje bado kovoje padėti. Iki šiol yra sušelpta ne viena pagalbos besišaukianti šeima arba siuntiniais į Europą arba tam tikromis gerybėmis Amerikoje. Neapseina be Moterų Vienybės paramos ir kultūrinė - visuomeninė sritis. Viena ar kita proga jos paremia lietuvišką spaudą ir organizacijas jų darbuose.

Moterų Vienybės narės, turėdamos kiekvieną mėnesį po du reguliarius susirinkimus— socialinį ir darbo — juose gyvai svarsto rūpimus klausimus. Moterų Veinybė išaugo į stiprų vienetą. Nenuostabu todėl, kad narių skaičius stipriai paūgėjo ne tik narėmis, kurios Amerikoj yra gyvenusios iš anksčiau, bet ir naujai atvykusiomis moterimis-tremtinėmis iš Europos. Naujai atvykusioms moterims yra stengiasi parengti nuoširdūs priėmimai tikslu supažindinti jas su Amerikos lietuvėmis ir jų papročiais.

S. A.

Keistos plaukų šukuosenos mados

Dabar plaukų šukavimo problema moterims nebetokia baisi, kaip kad būdavo seniau, sakysime, viduramžiais.

Tai laikais ypač daug vargo su plaukais turėdavo turtingos ir įžymios moterys. Šių moterų paradiniai sušukavimai siekdavo kelių pėdų aukščio. Šukuosenos vaizduodavo bokštus, karo laivus, sodus, rūtų darželius ir pan. Į plaukus pridėdavo lėlių, kurios vaizduodavo šokančias poras, kariaujančius kareivius ir kitų niekų.

Taip sušiaušti, sušukuoti plaukai su visais pridėtais niekais laikėsi įraizgyti į vielų rėmus, kurie būdavo ant galvos uždėti. Kad plaukai gražiai susiklostytų, jie buvo sutepami alyva,o viršum užpildavo gerokai pudros.

Toks keistas sušukavimas trukdavo beveik visą dieną. Todėl ir pačios turtingiausios tų laikų ponios šukuodavosi kartą per savaitę ar per dvi savaites.

MES

Artistei Polynai Stoškiūtei pagerbti, Clevelando Lietuvių Moterų Klubas 7 gegužės 12 d. surengė arbatėlę. Stoškiūtė ten dalyvavo Metropolitan Operos pastatymuose.

Sylvia Sabonis, talentinga pianistė, priimta į Chicagos menininkų draugiją (Chicago Music Artists Association), kuri jai ruoš koncertus New Yorke, Philadelphijoje, Clevelande ir kituose didmiesčiuose.

Dainininkė Vincė Jonuškaitė, neseniai su šeima atvykusi iš Europos, pastoviai apsigyvens Los Angeles, Cal.

Mildred Janulytė, kuri šių metų pradžioje buvo sunkiai sužeista lėktuvo nelaimėje, pirmą kartą viešai pasirodė Moterų Vienybės pavasario šokiuose.

Golda P. Harris, Vienybės skaitytoja, nuvykusi aplankyti savo motiną, gyvenančią Tel Aviv, Palestinoje, siunčia linkėjimus.

CRANLYN BEAUTY SALON

IEVA BAJORIENĖ, *vedėja*

Jeigu norite gražiai ir elegantiškai šukuoti plaukus, aplankykite Ievos Bajorienės grožio saliona. Išbandykite jos priežiūroje teikiamas *PERMANENT WAVE.*

Pasiteiraukite ir apie naują naturalų metodą suplonėti. "Gyroducing" pagalba Jūs galite turėti gražią ir grakščią figurą. Išbandykite.

Telefonai:
Main 4-3900
Main 4-2342,

60 Henry Street, kampas Cranberry
BROOKLYN, N. Y.

PASINAUDOKITE
šiais patogiais patarnavimais
"DRAUGIŠKAME BANKE"

- Nuošimtį teikiančios taupymo sąskaitos, nuo $5. iki $7,500.
- "Christmas Club" sąskaitomis
- Nebrangiai kainuojanti viso gyvenimo
- Pirmojo morgičiaus paskolos
- JAV Taupymo bondsai ir ženklai
- Keleivių čekiai (Travelers Cheques)
- Sąskaitos per paštą

THE Kings County SAVINGS BANK

Įsteigta 1860
135 Broadway, prie Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.
Atdara pirmadieniais iki 7 val. vak.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

MILIJONAS NELEGALIŲ VAIKŲ VOKIETIJOJ

KAS BELIKO IŠ PASIPŪTUSIŲ VOKIETKŲ?

Hitleris su savo sėbrais sakydavo: "Vokietė pirmoji moteris pasaulyje. Vokietė išdidi, pareiginga, pasiaukojanti. Vokietė visoms moterims pavyzdys." Hitleris su Goebelsu visomis triūbomis triūbijo apie vokietės ištikimybę "rasei", skatino ją neapkęsti svetimtaučių. Ištiesų — Hitlerio laikais buvo griežčiausiai draudžiama vokietėms net kalbėtis su svetimtaučiais, ypač su karo belaisviais ir darbo vergais.

Bet štai pasibaigė karas ir vokietės tapo išlaisvintos iš griežtos Hitlerio priežiūros. Tada jos tiesiog pulte ėmė pulti ant svetimų vyrų, ant tų pačių karo belaisvių, ypač ant sąjungininkų karių.

Šiomis dienomis šveicarų spauda paskelbė sensacingus davinius, kuriuos pateikė Bamberge įvykęs vokiečių pastorių suvažiavimas. Pasirodo, po karo vokietės pagimdė jau **vieną milijoną nelegalių vaikų...**, kurių tėvai yra nežinomi kareiviai.

Tuoj po karo buvo draudžiama sąjungininkų kariams vesti vokietes. Bet tai netrukdė jiems turėti po "paną". Retas vyresnis karys, pradedant seržantu, neturėjo "laikinos žmonos". Kai draudimas vesti buvo atšauktas, tai tada užplūdo visą Vokietiją tikra vedybų epidemija. Iki šiol garbinusi tik "išrinktosios rasės" vyrą, vokietė dabar nusisuko nuo vokiečio vyro. Nugalėtas, karo sumaitotas vyras jai tapo nebeįdomus. Todėl kiekviena vokietė svajoja ir tebesvajoja ištekėti už kokio nors anglo ar dar geriau už amerikono. Tačiau netrukus prasidėjo skyrybos ir jau šiandien iš 10 porų yra 8 išsiskyrusios...

Ilgametė Hitlerio priežiūra vokietes "sudarkė." Jos lengvabūdiškai sunkumuose metėsi į "meilę", dažnai net už menkavertius dalykėlius. Labiausiai jas masina amerikoniškos cigaretės ir ypač šokolado plytelė. Milijonas neteisėtų vaikų ir šimtai tūkstančių skyrybų (daugelis vyrų tiesiog pabėgo ar dingo...), negirdėtas venerikų skaičius — štai ištikimos vokietės meilės rezultatai.

Aišku — ši vokiečių moterų "fraternizacija" yra didelė ir skaudi visos vokiečių tautos problema. Ji verčia giliai ir rimtai susimąstyti. Juk tai dar viena nelaimė, kurią tarp daugelio atnešė ilgametis žiauraus ir bukapročio diktatoriaus valdymas. Juk ir Sovietų Sąjungoje, tame Stalino "rojuje" milijonai "bezprizorninkų" nežino nei savo tėvo, nei motinos...

Z. Gajus.

Filmų artistė Margaret O'Brien gaublyje rodo vietas Europoje, kur ji neseniai lankėsi ir kur badaujantiems vaikams reikalinga skubi pagalba.

PONULI, AR AŠ GAUSIU BATUS...

NUOTYKIAI VOKIETIJOJE

Rašo ALB. VALENTINAS

Dangus vis pila ir pila vandenį nenustodamas. Jau daugiau kaip keturiasdešimts dienų ir naktų. Radijas pranešinėja, kad upės jau bando užlieti šios šalies miestus. Daugelis tremtinių jau seniai užlieti, nes jie daugiausiai gyvena ten, kur jau niekas kitas nenori ir negali gyventi: kareivinėse, kurių stogai per karą bombų nupūsti ir sienos suaižėjusios arba iš viso subirusios, arba barakuose, kuriuose daugiau skylių, negu giedrą žiemos vakarą danguje žvaigždelių... Vienas iš anglų zonos rašė laiške man, kad iš jų barakų jau belikę tik stogų skersiniai ir pamatai, o vienok jie dar tebegyvena.. Tai šitoks svietas, nebeturėdamas kur nakčiai pasistatyti guolio, ir pradeda piktai rūguoti dangui:

— Sutvėrėjau, gana jau kad žemėje darosi betvarkė, suirutė ir chaosas, nejaugi ir danguje tas pats jau prasidėjo?...

Pas mus nors stogai dar nekiauri ir lovos laikinai dar sausos, tačiau visoje stovykloje niekas neturi tokių aulinių batų, kuriais galėtų per rajono vandenis išbristi. Mat, aulų aukštis nebeatlaiko... Tik vienam Petrui Dūdelei lietūs ir vandenys yra tikra dangaus palaima. Istorija buvo šitokia. Jisai vyriokas smulkaus subudavojimo, boksininkų terminu tariant — plunksnos svorio. O tačiau per skirstymus ir dalinimus jam atiteko nepaprastai dideli batai. Geri, geltoni amerikoniški batai, guminiais padais. Tai vieną dieną ir išėjo jis pabraidyti po rajono balas ir raistus, idant patirtų ar amerikoniškieji praleidžia vandenį ar ne? Vos įbridus į pirmą balą paaiškėjo, kad didelio kvadratinio ploto batai su storais guminiais padais plunksnos svorį be jokio vargo išlaiko virš vandens. Mūsiškis tik pliaukštelėjo delnu kakton ir tuoj pat nusiirė mechaninėn dirbtuvėn. Tenai jis pasigamino ir prisimontavo prie batų sraigtelius, varomus suspaustu oru. Oras suspaudžiamas pompuojant dviračio pompa. Tai dabar jis ir plaukioja po kareivinių rajoną pakankamo kiekio mazgų greičiu, vis melsdamas dangaus kuo daugiausiai lietučio. Ir jam gerai, šitam mūsiškiui. Visur jis suspėja ir dargi visur jis pirmas eilėje: ir prie duonos, sriubos, prie pieno, maisto, prie muilo, barzdai skusti peiliukų ir prie emigracijos į Kanadą jis pirmas eilutėje. Motorizuotas niekur nepražus. Tik bėda pėstininkams.

***

Tai buvo prieš porą mėnesių. Bloko vedėjas eina per kambarius ir storu balsu šaukia:

— Kam ko reikia: batų, padėvėtų švarkų, kelnių, pirštinių?...

Žinoma, visiems visko trūksta ir visko reikia: ir batų ir padėvėto švarko ir šio ir to ir dar ano... O vienas ko ne per ašaras skundžiasi:

— Ponas, užrašykite man batus. Niekada man niekas nedavė batų per ketverius metus. Matote, ant vienos kojos dėviu suplyšusį kaliošą, virvele perrištą, o ant kitos konservų dėžutę dar iš unrros gadynės...

— Gerai, užrašysime batus...

— Bet ar aš tikrai gausiu?, — ne juokais yra susirūpinęs nelaimingasis.

— Tikrai, tikrai, — patvirtino jis storu, raminančiu balsu. — Kaip gi negausi, kai priims billius, negi ir Amerikon važiuosi konservų dėžute apsiavęs...

Vedėjas kreipiasi į nieku neužinteresuotą vyruką, skaitantį prie stalo laikraštį:

— O jums ko reikia?

— Man nieko nereikia, — atsako šis, pakėlęs akis nuo laikraščio.

— Kaip tai nieko nereikia? Juk aš pats gerai žinau, kad jus nieko neturite. Vienos suplyšusios kelnės ant nuogo kūno, o ir tos jau žiba kaip veidrodis.

— Ne, man nieko nereikia!

— Tamsta kalbate niekus, gerbiamasis... Nieko niekada neprašote, nič nieko nesate gavę ir iš viso nieko neturite. Sakykite, ko jums reikia?

— Man nieko nereikia! — atkakliai tvirtina savo vyrukas.

Varganos dienos slinko į praeitį. Visi greit pamiršo vedėjo atsilankymą, nes jau ne vienas ir ne vieną kartą klausė "ko reikia", bet viskas tuo ir pasibaigdavo...

Kokiam ketvirčiui metų praslinkus, vieną dieną prie sandėlio pradėjo rikiuotis eilutė. Ji greit ištyso į ligą eilę.

— Jau kažin ką duoda!...— nuaidėjo garsas per rajoną.

— Pasirašyk čionajos tris kartus, batus gausi, — šūkteli išdidus sandėlininkas žmogeliui. — Tik greit...

Žmogelis drebančia ranka pasirašo, sakytumei ant testamento. Sandėlininkas iškelia iš dėžės porą batų, įbruka glėbin laimingajam— ir bėk. Čia niekas neklausia, kokio numerio batus tu dvi — gavai ir bėk!... Dėl neišaiškinamų priežasčių čia taip yra skubinama, kad tikrai atrodo, jog už penkių minučių viršum galvos plyš atominė bomba...

Vienas energingai iriasi per žmonių masę prie sandėlininko stalo. Jis keičia suglamžytą švarką, kurio nugaroje išpaišytos dvi milžiniškos baltos raidės "H. P.," padeda šitą jau apipuvusį švarkioką ant stalo ir sako:

— Grąžinu šitąjį. Ir ploviau, tryniau ir skutau, bet šitų raidžių neišimsi. O šitokį apsivilkęs nueisiu į PCIRO "registraciją", tai tuoj pasakys: Aha, štai kur koloborantas ir karo nusikaltėlis! Vadinasi, štai aiškūs įrodymai, kad tarnavai priešo kariuomenėje, kovojai prieš sąjungininkus ir paskui patekai į belaisvę. Pažįstame mes tokius paukštelius..." Ir jiems nebepaiškinsi nieko. Išmes iš lagerio į "vokiečių ūkį" kaip kokį šunioką. Mes juos irgi jau gerai pažįstame...

Sandėlininkas paėmė švarkelį, numetė kampan ir pasakė:

— Nenori, tai ir neimk! Kitokio nebėra...

O štai čia pat vėl vienas boksininko subudavojimo vyras aštriai susikovė dėl duodamų batų kokybės. Žinoma, ne kumščiais, bet žodžiais.

— Tai ką jūs čia man duodate vaikiškus batukus 35 nr., kai mano kojai reikalinga 44 nr. Tuo tarpu Petraičio vaikui įbrukote 44 numerį. Kas čia darosi, po šimts pypkių...

— Kitokių nebėra! — atšauna išdidus sandėlininkas.

— Taigi, nebėra... Prieš metus man įbrukote irgi šitokius vaikiškus, tik vienas buvo juodas, o antras geltonas, o abu ant vienos kojos... O vienok į leistrus užrašėte: "Avalyne aprūpintas."

— Žinoma, — suklego kažin kas iš publikos, — vieni jau gavo po penkias poras gerų batų, o kiti nė vienos. Žinoma, vadinasi ir reiškia, priguli prie kokios partijos ar nepriguli...

— Tai imsite, ar ne šituosius? — sako sandėlininkas.

— O jūs varlės, žiogai, naktiniai sliekai... Ir vėl aš turiu likti be batų, — "šiaušiasi prieš valdžią" dičkis, nusinešdamas vaikiškus batukus.

Aišku, neimsi — nieko nepabaidysi, o ir šito negausi..

Pagaliau prisikasa prie stalo tas apsiavęs su kaliošu.

— Batus ir man batus, ponuli!....

Valdžia žiūri į sąrašus. Pakelia galvą ir sako:

— Jums paskirti batams šniūreliai...

— O, veidrodi teisybės! O, bokšte išminties!... — šaukia tas apstulbęs ir dviem pirštais laikydamas batams šniūrelius.

Tuos šniūrelius jis įsideda į terbą.

Ir taip eilė nuo vieno galo nuolat tirpsta, o nuo antro vis pasipildo. Pažvelk ir joje matysi vienus prie kitų sustojusius: profesorius, daktarus, artojus, inžinierius, stalius, mokytojus, šaltkalvius, rašytojus, mūrininkus, agronomus, batsiuvius, buvusius ministerius, direktorius, fabrikų darbininkus, generolus ir žilus kaimo senelius... Šiandien jie visi būtinai gaus po daiktą, kurie kadaise buvo skirti belaisviams ir kuriuos jie vadina "duonmaišiais", o paprastame ir ubagų gyvenime jie vadinasi stačiai terbomis. Ir nūdieniame tragiškame mūsų gyvenime šis "davinys" yra labai simboliškas...

Tik tas, kuriam "nieko nereikia", sėdi savo kampe giliai susidomėjęs ir neina stoti eilėn prie tarbos...

Naujo tipo lėktuvas, kuris, savo moderniškojo trikojo dėka, gali nusileisti net šlapioje žemėje bei purvyne.

Kas per vieni tie kveikeriai

Kveikerių (Quakers) organizacijos užuomazgos reikia ieškoti Anglijoje. Šios organizacijos įsteigėjas buvo paprasto audėjo sūnus — George Fox. Jau 300 metų praėjo nuo to laiko, kai kveikerių organizacijai buvo padėti pamatai.

George Fox, būdamas nepatenkintas to laiko religine vadovybe, atsisakė mokėti mokesčius bažnyčiai, atmetė priesaiką biblijai, teigdamas, kad visai pakanka pasakyti "taip" arba "ne", pasmerkė ginklus, tikėdamas, kad karai nieko bendra neturi su krikščionybe. Šios Foxo pažiūros buvo žinoma, apšauktos neteisingomis, ir jis pats su tūkstančiais savo pasekėjų buvo persekiojamas ir laikomas kalėjimuose.

Kveikeriai, sutikę griežtą Anglijos valstybės pasipriešinimą, turėjo iš savo tėvynės bėgti. Tačiau ir čia, pav. Naujoj Anglijoj, kveikeriai buvo suiminėjami ir netgi viešai botagais plakami.

Į talką kveikeriams atėjo William Penn, susirūpinęs apsaugoti šiuos skriaudžiamus dėl tikybinės laisvės žmones. Gavęs iš Anglijos karaliaus žemės, Penn įsteigė didžiulę koloniją. (Šioji kolonija buvo pagrindas vėliau susidariusiai Pennsylvanijos valstybei.) Čia tiek kveikeriai ir kitos religinės sektos galėjo laisvai praktikuoti savo įsitikinimus. Kitas kveikerių lizdas susimetė toj vietoj, kur dabar yra New Jersey valstybė.

Šiuo metu Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra 114,000 kveikerių.

Kveikerių idėjos remiasi pozytiviniu meilės darbu, kuris, kaip jie tiki, pasauliui gali atnešti teisingumo. Jie pagelbsti priešams, lygiai kaip ir draugams. Politikos reikalai jiems mažiausiai terūpi.

Vienas iš žymiausių kveikerių laikomas Herbert Hoover.

"GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VIETA NEW YORKE"
Taip kalbama apie naujai atidarytą
ZEE JAY BAR and GRILL
108-12 Jamaica Ave., Richmond Hill 18, N. Y.
Taip, pas mus — didžiausias gėrimų ir maisto pasirinkimas: alus, vynas, degtinė, pusryčiai, pietūs ir vakarienė.
UŽKANDŽIAI — VISĄ LAIKĄ
Bet kodėl jums patiems neįsitikinti? Kviečiami.
ALBINAS J. ŽEKIS IR JUOZAS MULEVIČIUS, sav.
VIRGINIA 9-9824

A. NOVITZKIE
BARAS - RESTORANAS - SALĖ
Salė tinka kiekvienam parengimui, vestuvėms, susirinkimams ir kitokioms pramogoms.
Didelė virtuvė
59-63 56th Rd., Maspeth, L. I., N. Y. Tel. Da 6-7460
BOWNE BAR & GRILL
J. VALEN, Jr., savininkas
Šokiai kiekvieną šeštadienio vakarą
Salė šeimyninėms pramogoms
43-74 Bowne Street Flushing, N. Y.
Tel. FLushing 9-9532

FOR MADE-TO-ORDER RUBBER STAMPS
STENCILS
NAME PLATES
POCKET STAMPS
SIGNATURE STAMPS
BRASS CHECKS & BADGES
KEY & INVENTORY TAGS
Fine Machine Engraving on Metals, Bakelite & Plastics
Concord Stamp
86 Walker St., New York 13, N. Y.
Tel. BEekman 3-6828
Pareikalavus atsiunčiame katalogą už dyką.

NAUJAI ATIDARYTA LIETUVIŲ
MAISTO KRAUTUVĖ
Alex. ir Lionė Mathews, sav.
256 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Įvairios rūšies maistas — pradedant duona ir baigiant alum — gaunamas mūsų krautuvėje, įrengtoje pagal visus moderniškus reikalavimus
Pristatomas maistas vestuvėms ir kitokiems pokyliams
MŪSŲ TELEFONAS: EVergreen 7-8524

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

A. POVILANSKO
Baras ir Restauranas
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
JUOZAS LUGAUSKAS, SAV.
Tai vieta, kur jums niekad nereikia nuobodžiauti. Čia visados linksma, jauku ir malonu. Kiekvieną šeštadienį čia įvyksta puota, kur niekam netrūksta vaišių - pirmos rūšies valgių ir gėrimų. Prašome užeiti.
Mūsų salė nuomojama puotoms, vestuvėms, krikštynoms
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.

BRUNO MINET
BARAS IR RESTORANAS
43 S. 10th Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9756

TAISYKITE STOGUS IR SIENAS
Mes taisome stogus, įdedam sky-light ir atliekame kitokius darbus surištus su namų priežiūra. Darbas garantuotas.
Laišku ar telefonu kreipkitės:
J & V ROOFING CO.
JONAS VIDIKŠHIS, Savininkas
346 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-8471

IGNAS PECHINSKI
RESTORANAS IR BARAS
Čia renkasi medžiotojai ir žvejotojai
404 Wythe Avenue Brooklyn, N. Y.
Šalia medžiotojų klubo. Tel. EV. 4-9064

HUDSON MARKET
JONAS JONINAS, sav.
AUKŠTOS RŪŠIES MĖSA - DEŠRELIŲ GAMYBA
PAUKŠTIENA
Urmo ir detalis pardavimas
613 Hudson Avenue Rochester, N. Y.
Tel. Stone 1912

KAIRIS RESTAURANAS
Vynas - likeriai - alus
Pirmos rūšies maistas
61 Lowell St. Rochester, N. Y.

BI-MOR GOVERNMENT SURPLUS
Albertas Urbaitis, sav.
232 STATE STREET
SCHENECTADY, N. Y.

HORTON HOTEL
Benediktas Labunskas, sav.
Vynas - likeriai - alus
Kambariai pakeleiviams
Charlston Four Corners, N. Y.

Amsterdam, N. Y.
STOKNA'S
Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street

BURLINGTON TAVERN
Petras Aixa, sav.
18 Division Street

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets
Telefonas 96

PETER LISAUSKAS
pristato anglių visiems kurie tik kreipiasi —
496 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
arba
53-82 72nd PLACE
MASPETH, N. Y.
Tel. EVergreen 7-7411

NEWARK, NEW JERSEY
WALTER J. DILIS & CO.
Motor Stokor ir Will-Burt Stoker atstovas
Automatiškas apšildymas Heil Oil Burners
314 WALNUT STREET, Tel. Mitchell 2-2976

GOLDEN STAR BOTTLING CO.
Juozas Kralikauskas ir sūnus, savininkai
Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų
91-93 Warwick Street Tel. Market 2-5270

MATTHEW BUYAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Moderniškai įrengtos koplyčios
Nelaimės valandoje asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą
426 Lafayette St. Tel. Market 2-5172 Newark, N. J.

Nori sutaupyt pinigų?

... Nueik į Edvardo Mičiulio Rūbų Sandėlį ir gamybos kaina nusipirk
Kostiumą ar paltą
Šimto procentų vilna, pirmos rūšies darbas, bet žymiai pigiau, negu bet kurioje drabužių krautuvėje New Yorke.
GLENMORE 2-8802
E. P. Mitchell Co.
MANUFACTURERS OF FINE CLOTHES FOR MEN
1245 BROADWAY
BROOKLYN 21, N.Y.
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

New Yorkas ir Apylinkė

PASMUS

Jonas Budrys, Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke, šiomis dienomis pardavė abu savo vištų ūkius, Dorothy, N. J.

Vladas Dilis, inžinierius, žinomas veikėjas, East Orange, N. J., neseniai buvo patekęs į automobilio nelaimę, kurioje jis, betgi, nebuvo sužeistas.

K. B. Kriaučiūnas pasitraukė iš Operetės choro, kur jis buvo garbės pirmininku.

J. Jasinskas, pardavė savo vištų ūkį New Jersey valstybėj ir nusipirko viešbutį Atlantic City.

Dr. V. Paprockas, nuolatinis Vienybės bendradarbis, netrukus laikys gydytojo teisėm New Yorko valstybėje gauti egzaminus.

Kun. J. Čekavičius, einąs vikaro pareigas Maspetho lietuvių parapijoje, buvo susirgęs.

A. P. Miller, Schuyler Savings and Loan Draugijos pirmininkas ir žinomas namų statytojas Kearney, N. J., buvo susirgęs.

A. Daukantas, žinomas biznierius, gegužės 15 d. kukliai, tarp draugų, paminėjo šešiasdešimtąjį savo gimtadienį.

Pranas Šuipis, biznierius, 306 Union Ave., gavo įdomų prof. M. Biržiškos laišką iš Vokietijos.

Ona Šimaitienė, žinomo siuvėjų kontraktoriaus žmona, buvo susirgusi.

V. Rastenis su žmona išvyko į Chicagą ir Detroitą, iš kur jiedu grįš tik šio mėnesio pabaigoje.

J. Kungys, apsigyvenęs Brooklyne, dabar dirba M. Anuškos Sea Gull siuntinių į Europą persiuntimo įstaigoje, 560 Grand St., Brooklyn.

M. Anuška, kaip mums praneša, iki šiol per savo įstaigą į Europą yra išsiuntęs ne 1000 siuntinių, bet 2000.

J. Jakaitis su žmona išvyksta porai savaičių į Kanadą—lankysis Montreale ir kitose vietose.

Didžiulė sekminių šventė Maspethe

Dar šiemet susibūrę Lietuvių vaidilos praeitą sekminių sekmadienį išėjo į viešumą—su pirmąja savo premjera: Antano Gustaičio Sekminių vainiku. Nežiūrint, kad sekminėse lijo, tartum iš kibiro, į vaidilų "krikštynas" buvo sugužėję pilna su kaupu Maspetho parapijos salė.

Kaip ir buvo laukta, vaidilų premjera virto didžiule lietuviškąja sekminių šventė. Ne vieno vaidilos vaidyba prašoko mėgėjiškumo lygį. Tobulai, kaip mums rodos, savo vaidmenis atliko Z. Rajauskaitė - Žitkevičienė, Kazys Kraučiūnas, nepakeičiamas scenos vaidintojas šioje apylinkėje, E. Juzumas ir Gudeliai. Kiti vaidintojai taip pat buvo priimtini.

Algis Zenkus, kurį ne kartą esame matę scenoje kaip gerą aktorių, pasirodo sugeba būti ir sumanium režisieriumi.

Antroje vakaro dalyje girdėjome žavų lietuviškos dainos koncertą. Brooklyno Harmonijos Ansambl. dainininkės, vadovaujamos V. Pranskienės, dainavo, kaip tinka rimtoms dainininkėms. Šio ansamblio dalyvės dar atliko solo ir dueto dainų Iš jų šiame vakare pasižymėjo Adelė Kizienė, kuriai daugiausia plota.

Zenona Rajauskaitė nuotaikingai smuiku atliko porą dalykų

Dar solo dainavo švelnus baritonas Edvardas Juzumas.

Per vaidilų "krikštynas" kalbų pasakė Jonas Valaitis, kun. Juozas Čekavičius ir kiti.

Šis vaidilų vakaras Maspethe, N. Y., savo tokiu meniniu lygiu bene pirmas.

Reikia pažymėti, kad net ir iš kitų miestų vaidilų pasižiūrėti buvo atvykusių, pav. iš Hartford, Conn. buvo atvykę Medoniai ir kiti.

Linkėtina vaidiloms ir toliau sėkmingai skleisti lietuviškąjį meną. Jau pati pradžia rodo, kad vaidilų keliai bus laimingi. R.

KALBĖS BIRŽELIO 6 DIENĄ BROOKLYNE

GEN. JONAS ČERNIUS, buvęs Lietuvos Ministeris Pirmininkas ir Vyriausiojo Štabo viršininkas, apie kurį plačiai rašė Amerikos dienraščiai, kalbės pirmą kartą Brooklyno lietuvių ruošiamoje tremtiniams šelpti pramogoje, kuri įvyks birželio 6 d., Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave. Be šio žymaus svečio, programoje dalyvaus Adelė Kižienė — sopranas, Al. Vasiliauskas — tenoras, Končienė — mezosopranas, Violeta Tamkiūtė - Pranskienė — Merginų Harmonijos Ansamblio vedėja, Z. Rajauskaitė — smuikininkė ir kiti. Be to, programoje bus duetų, kvartetų ir t.t. Pajamos skiriamos tremtiniams šelpti.

LIETUVIAI DALYVAUS TARPTAUT. PRAMOGOJ

American Overseas Aid United Nations Appeals for Children, kuriai priklauso ir mūsiškis BALF, gegužės 25 d., antradienį, rengia didžiulį tarptautinio pobūdžio vakarą, Madison Square Garden. Vakaro pradžia 8 v. v. Į šį vakarą bilietų galima gauti taip pat ir centrinėje BALF įstaigoje, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y.

ŠLEKIAI STATOSI NAUJĄ REZIDENCIJĄ

Vienybietis Jurgis Šlekis su savo žmona šiuo metu yra užimtas savo naujos rezidencijos statyba.

Šlekiai turi gerai žinomą Blue Bird Inn, Rankonkonma, L. I., kur dažnai lankosi brooklyniečiai. Kaip žinoma, senoji Šlekių biznio vieta buvo sudegusi, bet dabar atstatyta nauja, dar gražesnė. Šalia savo užeigos, Šlekiai turi didžiulius namus, kuriuose pirmiau lankydavosi vasarotojai. Šlekių vieta, esanti prie pat ežero, beje, dar turi gražų sodą, tinkamą piknikams ir kitokioms pramogoms.

IEŠKOMA

Konstancija Jankauskaitė Eidimtienė, duk. Emilijos Lisajevičiūtės Jankauskienės ir Prano Jankausko, gim. 1880. II. 14. Grulaukyj, Telšių apsk., augusi Darbėnuose, ieško:

Adolfo Mazalo ir jo sesers tSanislavos Mazalaitės, kil. iš Darbėnų, iš ūkio, Amerikoj gyv. apie 40 m.

Vincento Rimo, gim. Darbėnuose apie 1884-5 m. (Lietuvoj). Į Ameriką išvyko prieš 40-45 m. gyveno Chicagoj, dekoratorius

K. EIDIMTIENĖ, Jahnstr. 32 (17b) Freiburg i. Br. Germany.

GRĮŽO NAMO

Baltramiejus ir Ida Tribulai tris mėnesius atostogavę Miami, Florida, grįžo į Philadelphiją ir tvarko savo biznio reikalus. Abu gražiai įdegę saule ir pilni energijos.

A. Vikrikas, kuris tremtiniams nuolat siunčia maisto pakietų, šiomis dienomis gavo visą eilę vėliausiai išleistų Vo-

Vienybės bendradarbiu gali gali būti kiekvienas skaitytojas. Sužinoję ką nors nauja savo apylinkėje, praneškite.

SUSIŽADĖJO ALDONA STRUMSKYTĖ

Gegužės 12 dienos vakaras Ksavero ir Marijonos Strumskių rezidencijoje, 72-38 137th St., Kew Gardens, N. Y., buvo ypatingas vakaras. Tą vakarą susižadėjo jų vienintelė duktė, žinoma pianistė, Aldona. Jos sužadėtinis — jaunas, simpatingas Robertas Norkus, žinomų pramonininkų, Jurgio ir Teofilės Norkų, sūnus — taip pat vienintelis.

Šia proga, Strumskių namuose įvyko jaukus, draugiškas pobuvis, kuriame dalyvavo artimiausi jų draugai bei kaimynai: Daukantai, Valaičiai su dukra, Morkai, Garšvų šeimos, Tysliavai, Kručienė, p. Mall su žmona, Augūnienė, Atkočaičiai, na, ir jaunųjų tėvai.

Šampano taurėms prisipildžius, Ksaveras Strumskis savo svečiams pranešė pačią naujieną, kuri buvo sutikta su nuoširdžiais sveikinimais ir linkėjimais. Svečiams tuojau parūpo pamatyti ir tą gražųjį deimanto žiedą, kurį sužadėtinė jau mūvėjo... Reikia pastebėti, kad Ksaveras Strumskis, kuris, paprastai, yra gana šaltoko būdo, šį kartą susijaudino ir kai kuriuos žodžius vos pajėgė ištarti pro ašaras. Ypač jausmingas momentas buvo, kai tėvas pasakojo apie pirmuosius dukters žingsnius muzikoje. Ir štai dabar ta vienintele, nepaprastų gabumų duktė, ruošiasi apleisti savo tėvų pastogę... Motina, kuri su savo dukra yra neatskiriamos draugės, pareiškė: "Dabar dar net nepajėgiu įsivaizduoti, kaip aš būsiu be jos..."

Aldonos Strumskytės sužadėtinis, Robertas Norkus, kuris ėjo inžinieriaus moksią kolegijoje ir vėliau, tarnaudamas laivyne, gražiai kalba lie-

Aldona Strumskytė

tuviškai ir yra tėvo partneris stiklo išdirbystės pramonėje, Long Island City, L. I. Robertas buvo du metus karo laivyno tarnyboje ir dalyvavo Pacifiko kovose. Aldona, kaip žinoma, yra talentinga pianistė ir mokytoja Scarsdale muzikos mokykloje,

Jaunųjų tėvai — pavyzdingos lietuvių šeimos. Strumskiai — muzikai, visuomenės veikėjai ir biznieriai. Norkai—pramonininkai. Ir dabar štai jų vaikai taip pat ruošiasi pavyzdingą šeimos židinį sukurti. Sekmės jiems!

Juozas Adomaitis, sūn. Jono, ieško dėdės Antano Adomaičio, į Ameriką emigravusio prieš Didįjį pasaulinį karą ir kilusio iš Mierčių kaimo, Žaliosios valsč., Vilkaviškio apskr. Juozo Adomaičio adresas toks: Lith. DP Camp, Augsburg - Hochfeld, Germany, US z.

KNYGŲ LEIDYKLA
ATŽALYNAS

Išleido ir platina naujausias mūsų žymesniųjų rašytojų knygas:

1) B. Babrausko "LIETUVOS KELIU" I dalis. Lietuvių liaudies ir žymesniųjų mūsų rašytojų rinktiniai raštai, chrestomatija—$1.25

2) B. Babrausko "LIETUVOS KELIU" II dalis — — $1.25

3) Alė Rūta-Nakaitė "LIKIMO KELIU". Novelės. Žinomos mūsų rašytojos vertingas darbas—$1.00

4) "LIETUVA, ŠALIS MANO BRANGIOJI". Gražus Lietuvos vaizdelių albumas. Tekstai anglų, lietuvių, vokiečių kalbomis. $1.00

Taupydami laiką ir pinigus siųskite ATŽALYNUI tik $4, ir savo negausią išeivio biblioteką papildysite naujausiomis, vertingomis knygomis. Pinigus galima siųsti ir laišku: ATŽALYNAS, 7682 Edward St. Ville La Salle, Montreal 32, Canada.

Sėkminga Moterų Vienybės pramoga

Praeitą šeštadienį, gegužės 15 d., Knapp Mansion salėje, Brooklyne, įvyko Moterų Vienybės metiniai pavasario šokiai, kuriuose dalyvavo gražios publikos.

Be šokių, kuriems grojo Adomo Jezavito orkestras, dar buvo ir dainų. Dainavo broliai Vasiliauskai ir viena kitatautė.

Vėliau prasidėjo šokių kontestas. Moterų Vienybės pirmininkė, O. Valaitienė, organizacijos vardu, įteikė dviem geriausiai šokusioms poroms dovanas. Pirmą dovaną laimėjo Genovaitė Mordusienė ir Sinkevičius — geriausiai šokę valsą. Antra dovana buvo įteikta Šukienei ir Krištaponiui — geriausiai šokusiems rumbą.

Pažymėtina, kad šioje Moterų Vienybės pramogoje dalyvavo gana daug buvusių tremtinių. Šiaip jau, publikoje buvo matyti visi žymesnieji mūsų biznieriai — Atkočaičiai, Daukantai, Šimėnai, Ginkai, Garšvai, Karveliai ir kt.

Pramoga baigėsi po vidunakčio.

SKYSTOS PRAKALBOS

Neseniai Brooklyno Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo salėje vietos socialdemokratai buvo surengę prakalbas. Nežiūrint plačios reklamos, šių prakalbų pasiklausyti susirinko vos apie 30.

Vienas iš kalbėtojų buvo dr. J. Pajaujis, kuris tepakartojo tai, ką anksčiau savo prakalbose buvo kalbėjęs. Liūdnesnį vaizdą teikė kiti kalbėtojai, o ypač R. Čerkeliūnienė, kuri, kaip atrodo, savo kalboje nesurado nei galo, nei pradžios. Tur būt, tai atsitiko dėl to, kad kalbėtoja buvo pasirinkusi ne taip jau lengvą temą, būtent, apie moteris ir politiką. Klausytojams Balčiausko tema, o ypač jo "aukštas stilius" buvo visai neįkandomi. K. P.

REIKALINGA moteris kambariams prižiūrėti. Vasaros laikui, gražiame Westhampton pajūryje kambarių prižiūrėjimui reikalinga moteris. Geras atlyginimas, kambarys, maistas. Atsiliepti:
MRS JOHN TRAGES
P. O. Box 929
Westhampton, L. I., N. Y.

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

VINCO VAIČIŪNO
MAISTO KRAUTUVĖ
(Bučernė ir grosernė)
Užsakymus pristatom į namus.
38 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: Evergreen 4-8972

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

J. ABRAMS
228 Broadway Brooklyn,N..Y
(3 durys nuo Roebling St.)
Tel. EVergreen 8-6656
Moteriški drabužiai: paltai, kostiumai ir suknelės, pagal mierą ir užsakymą.
Mieros: 9-17, 12-20 ir 36-52.
Lietuviam pažįstami 28 met.
Parodę šį skelbimą, gausite pigiau.
Parduodama pigiau, negu kitur, nes patys gamina.
Didelis pasirinkimas ir geresnė rūšis.

JEIGU JŪSŲ NAMUI REIKALINGI PATAISYMAI ARBA GENERALIS REMONTAS, KREIPKITĖS Į PATYRUSĮ
Lietuvį dailidę ir statytoją
F. NORRIS
1272 PUTNAM AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel.: GLenmore 3-0426

J. VAITULIONIS
Pirmas lietuvis
Chiropraktas Gydytojas
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus
307 Grand Stret
BROOKLYN, N. Y.

THE LEVY COMPANY
STATIONERS - PRINTERS
Let us estimate your printing
241 SOUTH 4th SREET
Brooklyn 11, N. Y.
Phone STagg 2-8669

CLEMENT A. VOKET-VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEwtown 9-5972

STANLEY ZUBAVIČIUS
ADVOKATAS
111 Ainslie St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVvergreen 4-3049

STEPHEN BREDIS, JR.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

Memories of Lithuania
RADIO HOUR
SATURDAYS 5 to 5:30 p.m.
Station WEVD—1330 kil.
JACK J. STUKAS—Director
429 Walnut Street
NEWARK, N. J.
Tel. EVergreen 4-9612

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel.: SOuth 8-5569

AUGUST GUSTAS BELTAIRE FLORIST
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(68th St. kampas) SHoreroad 8-9330
SPECIALISTAI LAIDOTUVIŲ VAINIKAMS IR VESTUVIŲ BUKIETAMS PARUOŠTI
Užsakymai primami ir telefonu.
Taip pat galima užsakyti gėles
Paul Gustas Funeral Home, Inc. įstaigoje:
354 MARCY AVE. EVergreen 7-4774.

PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc.
LICENSED UNDERTAKER
Naujai įrengtos, gražios laidojimo patalpos, kur šeimos gali tinkamai atiduoti paskutinę pagarbą savo artimiems, baigusiems šios žemės kelionę.
Erdvūs, patogūs kambariai parūkyti, pasikalbėti ir pailsėti. Ypatinga paslauga teikiama ir ypatingas dėmesys kreipiamas kiekvieno pageidavimo atveju.
PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc.
354 Marcy Ave., Brooklyn 6, N. Y.
(Prieš Armory) EVergreen 7-4774
Mūsų telefonas niekad nemiega.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams